

NIEUWE ALIMENTATIENORMEN

*Onderzoeksrapport naar de gevolgen omtrent de nieuwe normen
van het Rapport Alimentatienormen per 1 april 2013*

[Herkansing scriptie HBO rechten](#)

Hogeschool Leiden		Opleiding HBO-Rechten VT	
Student:	Robin van Mierlo	Afstudeerbegeleider:	Mevrouw mr. N. Sies
Studentnummer:	s1060185	Onderzoeksdocent:	Mevrouw drs. M. Rietmeijer
Klas:	Law 4B	Opdrachtgever:	Breton Advocaten c.s.
Collegejaar:	2014-2015		Mw. mr. H.H.R. Bruggeman
		Inleverdatum:	23 juni 2015

VOORWOORD

Voor u ligt het resultaat van mijn onderzoek naar de nieuwe alimentatienormen voor de berekening van kinderalimentatie van de Expertgroep Alimentatienormen. Dit onderzoek is geschreven in het kader van mijn afstuderen aan de opleiding HBO-Rechten van de Hogeschool Leiden. De scriptie heb ik geschreven in de periode van januari 2015 tot en met april 2015. Achteraf gezien heb ik iets langer aan mijn onderzoek gewerkt dan gedacht, desalniettemin ben ik erg te spreken over het resultaat.

Deze scriptie is in opdracht van Breton Advocaten te Lisse geschreven. Samen met mw. mr. H.H.R. Bruggeman is de onderzoeksvraag tot stand gekomen. In het bijzonder wil ik haar en mw. mr. Ing. J. de Koning, tezamen met het hele team van Breton Advocaten, bedanken voor de fijne samenwerking en de gastvrijheid waarmee ik ben ontvangen op het kantoor. Ik kon te allen tijde met mijn vragen bij hen terecht.

Daarnaast wil ik van deze gelegenheid gebruikmaken om mijn afstudeerbegeleider, mevrouw Sies, en mijn onderzoeksdocent, mevrouw Rietmeijer, te bedanken. Ik heb de begeleiding als erg prettig ervaren. De feedback en adviezen waren zeer leerzaam, en hielpen mij verder te komen met het onderzoek.

Tot slot wil ik mijn dank uitspreken aan mijn vriend en familie die mij tijdens mijn afstudeerperiode hebben bijgestaan. Het was fijn te ervaren dat ik bij hen terecht kon om mijn ervaringen rondom het afstuderen te delen. De lieve woorden en aanmoedigingen hebben mij erg geholpen bij het schrijven van mijn scriptie.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Robin van Mierlo

Leiderdorp, 11 mei 2015

SAMENVATTING

“En ze leefden nog lang en gelukkig...” Helaas is deze zin tegenwoordig vaak een sprookje. Het komt namelijk steeds vaker voor dat ouders uit elkaar gaan, waardoor gezinnen uiteen vallen. Van het aantal huwelijken eindigt volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek maar liefst een derde in een scheiding.¹ Het Nederlands Jeugdinstituut schat dat er jaarlijks zo’n 70.000 kinderen te maken krijgen met een echtscheiding van ouders.² Daarnaast zijn er natuurlijk ook gezinnen waarbij de ouders ongehuwd hebben samengewoond en besluiten uiteen te gaan. Nadat ouders uit elkaar zijn gegaan, kunnen de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige kinderen door de niet-verzorgende ouder niet volledig in natura worden voldaan. Ongeacht de relatievorm van de ouders, ontstaat na het uiteengaan de alimentatieplicht. Deze plicht houdt in dat de niet-verzorgende ouder aan de verzorgende ouder een financiële bijdrage voor de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen betaalt.

Sinds 1 april 2013 gelden de nieuwe normen van de Expertgroep Alimentatienormen voor de berekening van kinderalimentatie. De Expertgroep Alimentatienormen heeft hiermee het proces van de vaststelling van kinderalimentatie willen vereenvoudigen. Naar aanleiding van deze nieuwe, vereenvoudigde, normen bestaat er bij Breton Advocaten uit Lisse het vermoeden dat de vereenvoudiging tot gevolg heeft dat de draagkracht van de alimentatieplichtige lager uitkomt, waardoor de alimentatiegerechtigde minder kinderalimentatie ontvangt.

Het bovenstaande vermoeden roept de volgende vraag op: “Welke verbeteringen en/of verslechteringen op het gebied van kinderalimentatie treden, voor de alimentatieplichtige of alimentatiegerechtigde, op in de dossiers van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014 bij Breton Advocaten naar aanleiding van de nieuwe alimentatienormen?” Deze vraag staat in het onderzoeksrapport centraal. Om antwoord te kunnen geven op deze centrale vraag, zijn de oude en de nieuwe rekenmethode en de overeenkomsten en verschillen tussen deze rekenmethoden in kaart gebracht met behulp van literatuuronderzoek en dossieronderzoek.

Bij het dossieronderzoek zijn er totaal 47 dossiers onderzocht. Van deze dossiers zijn er 27 waarbij de kinderalimentatie met de oude rekenmethode is vastgesteld. Op deze dossiers is ter vergelijking de nieuwe rekenmethode toegepast. Bij de overige 20 dossiers is de kinderalimentatie met de nieuwe rekenmethode berekend. Ter vergelijking is op deze dossiers de oude rekenmethode toegepast.

Uit dit onderzoek zijn met betrekking tot de draagkracht van de alimentatieplichtige opvallende resultaten gekomen. De draagkracht komt namelijk lager uit bij de alimentatieplichtigen die beschikken over een brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00. De resultaten van het onderzoek bevestigen ook dat de draagkracht van de alimentatiegerechtigden te allen tijde hoger uitkomt, ongeacht de hoogte van het inkomen. Daarbij is met de resultaten aangetoond dat met de nieuwe rekenmethode de alimentatiegerechtigden minder kinderalimentatie ontvangen dan met de toepassing van de oude rekenmethode.

¹ Cbs.nl, zoek op: aantal echtscheidingen

² Nji.nl, zoek op: cijfers scheiding

Deze bevindingen betekenen dat naar aanleiding van de nieuwe rekenmethode in de dossiers van periode 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014, vooral voordelen voor de financiële situatie van een alimentatieplichtige met een brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00 ontstaan. De resultaten van het dossieronderzoek geven ook duidelijk aan dat naar aanleiding van de nieuwe rekenmethode er bij die dossiers juist nadelen voor de financiële situatie van de alimentatiegerechtigde ontstaan.

Vanuit deze bevindingen is er een aanbeveling aan Breton Advocaten gedaan om 4 cliënten uit afgesloten dossiers te benaderen en op de hoogte te stellen van de ontwikkelingen rondom de berekening van kinderalimentatie en de daarbij komende voordelen voor hen. Wellicht dat Breton Advocaten in samenspraak met de cliënten bij deze dossiers kan overgaan tot heropening van het dossier om een procedure herziening kinderalimentatie te starten.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting

Lijst van afkortingen

Begrippenlijst

1. INLEIDING

1.1	<i>De opdrachtgever Breton Advocaten c.s.</i>	blz. 7
1.2	<i>Aanleiding van het onderzoek</i>	blz. 7
1.3	<i>Probleembeschrijving</i>	blz. 7
1.4	<i>Doelstelling</i>	blz. 8
1.5	<i>Vraagstelling</i>	blz. 9
1.6	<i>Onderzoeksmethoden</i>	blz. 10

2. HUIDIGE WET-EN REGELGEVING MET BETREKKING TOT KINDERALIMENTATIE

2.1	<i>Juridisch kader</i>	blz. 13
2.2	<i>Rapport Alimentatienormen</i>	blz. 14
2.2.1	<i>Het netto besteedbaar gezinsinkomen aan de hand van de netto- of brutomethode</i>	blz. 14
2.2.2	<i>Behoefte kinderalimentatie</i>	blz. 15
2.2.3	<i>Zorgcompensatie</i>	blz. 16
2.2.4	<i>Draagkracht berekening</i>	blz. 17
2.2.5	<i>Aanvaardbaarheidstoets</i>	blz. 19
2.2.6	<i>Stappenplan berekening kinderalimentatie nieuwe methode</i>	blz. 20

3. OUDE WET-EN REGELGEVING MET BETREKKING TOT KINDERALIMENTATIE

3.1	<i>Knelpunten in het oude stelsel, en wensen voor een nieuw stelsel</i>	blz. 23
3.2	<i>Berekening kinderalimentatie in de oude situatie</i>	blz. 24

4. OVEREENKOMSTEN EN VERSCHILLEN TUSSEN BEIDE METHODEN VOOR DE BEREKENING VAN KINDERALIMENTATIE

4.1	<i>Vergelijking van de nieuwe- en oude rekenmethode</i>	blz. 28
4.2	<i>Belangrijkste wijzigingen in het Rapport Alimentatienormen per 1 april 2013</i>	blz. 29
4.2.1.	<i>Kindgebonden budget</i>	blz. 29
4.2.2.	<i>Zorgcompensatie</i>	blz. 30
4.2.3.	<i>Draagkracht- en behoeftetabel</i>	blz. 30
4.2.4.	<i>Aanvaardbaarheidstoets</i>	blz. 30

5. DOSSIERONDERZOEK OUDE METHODE

blz. 32

6. DOSSIERONDERZOEK NIEUWE METHODE

blz. 37

7. CONCLUSIE

7.1	<i>Beantwoording van de centrale vraag</i>	blz. 41
7.2	<i>Aanbevelingen</i>	blz. 44
7.3	<i>Evaluatie van het onderzoek</i>	blz. 45

8. LITERATUURLIJST

blz. 46

9. BIJLAGEN

blz. 48

LIJST VAN AFKORTINGEN

Afl.	Aflevering
BW	Burgerlijk Wetboek
NBI	Netto besteedbaar inkomen

BEGRIPPENLIJST

ALIMENTATIE	Wanneer er in het rapport over alimentatie wordt gesproken, betreft dit enkel de kinderalimentatie en niet de partneralimentatie.
NADEEL	In het rapport wordt gesproken over een nadeel wanneer de financiële situatie van de alimentatiegerechtigde of alimentatieplichtige na toepassing van de nieuwe rekenmethode ongunstiger uitkomt dan bij toepassing van de oude rekenmethode.
OVEREENKOMST	Wanneer er in het rapport over een overeenkomst wordt gesproken, betreft dit de gelijkenis tussen de oude rekenmethode en de nieuwe rekenmethode.
VERBETERING	Onder verbetering wordt in dit rapport verstaan wanneer in de financiële situatie van de alimentatieplichtige of alimentatiegerechtigde voordelen ontstaan na toepassing van de nieuwe rekenmethode. Onder het begrip 'voordeel' wordt dit begrip nader toegelicht.
VEREENVOUDIGING	Wanneer er in het rapport over een vereenvoudiging wordt gesproken, wordt de simplificatie van de nieuwe rekenmethode ten opzichte van de oude rekenmethode bedoeld.
VERSCHIL	Wanneer er in het rapport over een verschil wordt gesproken, betreft dit een afwijking die is op te merken indien de oude rekenmethode met de nieuwe rekenmethode wordt vergeleken.
VERSLECHTERING	Onder verslechtering wordt in dit rapport verstaan wanneer de alimentatieplichtige of alimentatiegerechtigde wordt benadeeld in zijn financiële situatie na toepassing van de nieuwe rekenmethode. Onder het begrip 'nadeel' wordt dit begrip nader toegelicht.
VOORDEEL	In het rapport wordt gesproken over een voordeel, wanneer de financiële situatie van de alimentatiegerechtigde of alimentatieplichtige na toepassing van de nieuwe rekenmethode gunstiger uitkomt dan bij de oude rekenmethode. Een procedure voor herziening van kinderalimentatie kost ten minste €287,00 volgens Breton Advocaten heeft de cliënt er profijt van indien deze binnen een halfjaar een verbetering merkt in zijn of haar financiële situatie. Breton Advocaten acht het rendabel om een procedure herziening van kinderalimentatie te starten vanaf een positief verschil voor cliënt van €50,00 per maand. Met dit bedrag zou cliënt de procedure kosten binnen een halfjaar hebben 'terugverdiend'.

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Dit hoofdstuk geeft eerst een korte beschrijving van de opdrachtgever Breton Advocaten c.s. Vervolgens worden de aanleiding van het onderzoek, de probleembeschrijving, de doelstelling, de vraagstelling en de onderzoeksmethoden besproken.

1.1 De opdrachtgever Breton Advocaten c.s.

Breton Advocaten c.s. is een advocatenkantoor gevestigd in Lisse. Er zijn vier advocaten werkzaam en één jurist. Daarnaast zijn er nog drie medewerkers werkzaam voor de ondersteunende werkzaamheden. De advocaten bij Breton Advocaten zijn niet in secties verdeeld. Iedere advocaat heeft zijn eigen specialisatie. Breton Advocaten richt zich op de volgende rechtsgebieden: Arbeidsrecht, Bestuursrecht, Consumentenrecht, Contractenrecht, Huurrecht, Incasso, Letselschade, Ondernemingsrecht, Onrechtmatige daad, Personen- & Familierecht, Sociale zekerheidsrecht, Strafrecht en Vreemdelingenrecht.

1.2 Aanleiding van het onderzoek

Sinds 1979 publiceert Expertgroep Alimentatienormen het *Rapport Alimentatienormen*. Jaarlijks wordt het rapport in januari en juli van het jaar geactualiseerd. In de toelichting op het voorstel richtlijn vereenvoudiging kinderalimentatie van november 2010 staat beschreven dat het oude stelsel knelpunten bevatte, waardoor er wensen ontstonden voor een nieuw alimentatiestelsel.³ De berekeningswijze moest voorspelbaarder, duidelijker en eenvoudiger worden, zodat daarmee de kans op conflicten wordt verminderd. Met ingang van 1 april 2013 gelden er nieuwe richtlijnen voor het berekenen van kinderalimentatie. Hiermee heeft Expertgroep Alimentatienormen gehoor willen geven aan de wensen voor een nieuw alimentatiestelsel. De voornaamste verandering is de invoering van een draagkrachttabel, waarmee eenvoudig vastgesteld kan worden hoeveel de ouder(s) kan/kunnen bijdragen in de kosten van de kinderverzorging. Deze draagkrachttabel dient als vereenvoudiging van de oude methode waarmee de kinderalimentatie tot dat moment werd bepaald.⁴ Door deze draagkrachttabel is dus een nieuwe rekenmethode ontstaan. De gevolgen van de nieuwe rekenmethode zijn in dit rapport onderzocht.

1.3 Probleembeschrijving

De nieuwe rekenmethode voor de kinderalimentatie kan andere uitkomsten bieden dan de oude rekenmethode. Breton Advocaten wil weten wat de verschillen zijn. Bij Breton Advocaten bestaat het vermoeden dat ten gevolge van de nieuwe richtlijn en rekenmethode, de draagkracht van de alimentatieplichtige lager uitkomt. Breton Advocaten verwacht dat dit tot gevolg heeft dat de alimentatieplichtige minder hoeft te betalen, waardoor logischerwijs de alimentatiegerechtigde minder ontvangt. Met dit onderzoeksrapport wordt in kaart gebracht voor welke partij (de alimentatieplichtige of de alimentatiegerechtigde) de nieuwe methode een bevoordeling of benadeling is, door beide rekenmethoden op dossiers van Breton Advocaten toe te passen. De nieuwe richtlijnen en vereenvoudigde rekenmethode van de Expertgroep Alimentatienormen worden hiermee verduidelijkt en de belangrijkste wijzigingen met de daarbij behorende gevolgen worden in kaart gebracht.

³ Toelichting voorstel richtlijn vereenvoudiging kinderalimentatie/co-ouderschap, concept november 2012, p. 4

⁴ Mr. dr. M.L.C.C. de Bruijn-Lückers, 'Kinderalimentatie - berekening', SDU, bekeken op: 10 september 2014, sdumemoplus.nl (zoek op: personen- en familierecht, alimentatie)

1.4 Doelstelling

Het doel van dit rapport is om voor Breton Advocaten inzicht te verschaffen over de gevolgen van de veranderingen in de rekenmethode van kinderalimentatie. Door middel van dit onderzoek worden de gevolgen, en daarmee de eventuele bevoordeling of benadeling in kaart gebracht voor de verschillende partijen in zowel de lopende dossiers als de reeds afgesloten dossiers bij Breton Advocaten.

Bij Breton Advocaten bestaat het vermoeden dat door middel van de veranderingen, de draagkracht van de alimentatieplichtige lager uitkomt. Verwacht wordt dat dit als gevolg heeft dat de alimentatiegerechtigde daardoor minder alimentatie ontvangt van de alimentatieplichtige. In dit rapport wordt onderzocht in hoeverre dit vermoeden bevestigd kan worden. De uitkomsten van het onderzoeksrapport zullen voor Breton Advocaten onder andere bruikbaar zijn in de lopende en de eventueel te heropenen dossiers.

Door deze kennis zal Breton Advocaten in hun lopende zaken wellicht een uitzonderingssituatie kunnen bedingen bij de rechter. Als de onderzoeksresultaten duidelijk laten zien dat de alimentatieplichtigen of de alimentatiegerechtigden door toepassing van de nieuwe rekenmethode ernstig worden benadeeld, kan er een algemene uitzonderingssituatie worden verzocht voor deze groep. Breton Advocaten zou tijdens een procedure aan de rechter kunnen aangeven welke verschillen er zijn tussen de beide rekenmethoden en welke benadeling dit voor cliënt met zich meebrengt. Naar aanleiding van deze benadeling zou dus om een uitzondering gevraagd kunnen worden, zodat de benadeling kan worden gecompenseerd.

Dit onderzoek dient voor Breton Advocaten daarnaast mogelijk een commercieel belang, omdat oude zaken heropend kunnen worden. Indien blijkt dat er bij de nieuwe rekenmethode een voordeel ontstaat voor een cliënt van een afgesloten dossier, kan Breton Advocaten ervoor kiezen om die cliënt te benaderen om hem/haar te begeleiden bij het herzien van de oude alimentatieregeling.

Het doel van mijn onderzoeksrapport is om aanbevelingen te formuleren voor Breton Advocaten ten aanzien van een praktische invulling van deze nieuwe normen in de lopende en toekomstige dossiers. Tevens zullen deze aanbevelingen van toepassing kunnen zijn bij de herziening van de alimentatieregelingen en eventuele heropening van afgesloten dossiers van Breton Advocaten. De aanbevelingen bevatten namelijk ook een advies over het wel of niet heropenen van een zaak door een mogelijk voordeel of nadeel.

1.5 Vraagstelling

“Welke verbeteringen en/of verslechtingen op het gebied van kinderalimentatie treden, voor de alimentatieplichtige of alimentatiegerechtigde, op in de dossiers van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014 bij Breton Advocaten naar aanleiding van de nieuwe alimentatienormen?”

Om deze hoofdvraag te kunnen beantwoorden, is een aantal (deel)vragen geformuleerd, namelijk:

1. Wat zijn de nieuwe normen en rekenmethode voor de berekening van kinderalimentatie per 1 april 2013 volgens de richtlijnen van de Expertgroep Alimentatienormen?
2. Wat waren de alimentatienormen voordat de nieuwe richtlijnen en rekenmethode op 1 april 2013 door de Expertgroep Alimentatienormen in het leven werden geroepen?
3. Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen de oude- en nieuwe methode om kinderalimentatie te berekenen voor de alimentatiegerechtigde en alimentatieplichtige in de dossiers bij Breton Advocaten?
4. Welke voordelen of nadelen zijn er te ontdekken bij de nieuwe rekenmethode gebaseerd op de nieuwe richtlijnen van de Expertgroep Alimentatienormen van 1 april 2013 ten opzichte van de oude rekenmethode voor de alimentatiegerechtigde in de dossiers bij Breton Advocaten?
5. Welke voordelen of nadelen zijn er te ontdekken bij de nieuwe rekenmethode gebaseerd op de nieuwe richtlijnen van de Expertgroep Alimentatienormen van 1 april 2013 ten opzichte van de oude rekenmethode voor de alimentatieplichtige in de dossiers bij Breton Advocaten?
6. Waarom zijn de veranderingen betreffende de nieuwe rekenmethode voor de kinderalimentatie wel of niet een vereenvoudiging voor de dossiers bij Breton Advocaten?

1.6 Onderzoeksmethoden

1.6.1. Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek heeft betrekking op de deelvragen 1, 2 en 3. Deelvraag 1 wordt in het onderzoek uiteengezet in hoofdstuk 2: 'Kinderalimentatie', waarin de huidige wet- en regelgeving in kaart is gebracht. In dit hoofdstuk wordt onder andere de wettelijke grondslag van de verplichtingen die ouders hebben ten aanzien van de verzorging van hun kinderen besproken. Daarna wordt in dit hoofdstuk het *Rapport Alimentatienormen* besproken.

In hoofdstuk 3 wordt de oude situatie van de wet- en regelgeving in kaart gebracht ten aanzien van kinderalimentatie. Dit hoofdstuk dient ter beantwoording van deelvraag 2. In hoofdstuk 4 worden de verschillen tussen de beide methoden voor de berekening van kinderalimentatie besproken en de belangrijkste wijzigingen in kaart gebracht die in het *Rapport Alimentatienormen* zijn doorgevoerd. Dit hoofdstuk dient ter beantwoording van deelvraag 3.

De informatie van deze hoofdstukken is verzameld door middel van onderzoek naar onder andere de rapporten van Expertgroep Alimentatienormen, bijlagen bij de rapporten van Expertgroep Alimentatienormen en artikelen uit de wet en vaktijdschriften. Met het literatuuronderzoek is er een overzicht gemaakt van de bestaande literatuur, zodat er voor het onderzoek een helder en overzichtelijk theoretisch kader ontstaat. Omdat de kwaliteit van het onderzoek moet worden gewaarborgd, wordt er niet alleen gebruikgemaakt van de Rapporten van de Expertgroep Alimentatienormen, maar ook van andere artikelen over kinderalimentatie en jurisprudentie. Hierdoor zijn er antwoorden op de deelvragen gegeven die zijn ontstaan vanuit meerdere betrouwbare bronnen.

1.6.2. Dossieronderzoek

Het dossieronderzoek heeft betrekking op de deelvragen 3 tot en met 6. Breton Advocaten heeft de dossiers geselecteerd die naar hun mening voor dit onderzoek relevant zijn. De dossiers bestaan zowel uit zaken vanaf 1 april 2013 die betrekking hebben op de nieuwe methode, als uit zaken die van 1 januari 2011 tot 1 april 2013 zijn behandeld en betrekking hebben op de oude methode.

Dossiers

Het aantal te onderzoeken dossiers wordt beperkt door enkel de dossiers te onderzoeken van de advocaten die op dit moment werkzaam zijn bij Breton Advocaten. De te onderzoeken dossiers stammen hierdoor uit de periode van 2011 tot en met 2014. De dossiers die onder de oude methode worden onderzocht komen uit de periode van 1 januari 2011 tot 1 april 2013. Om vast te stellen of de dossiers uit 2013 onder de oude of de nieuwe methode vallen, is er per dossier gecontroleerd wanneer het verzoekschrift is ingediend bij de rechtbank. Indien het verzoekschrift bij de rechtbank voor 1 april 2013 is ingediend, valt dit dossier onder de oude rekenmethode. Deze periode is vastgesteld zodat er een goed beeld kan worden geschetst met betrekking tot beide rekenmethoden. Van beide rekenmethoden worden zo dossiers onderzocht met een periode van twee jaren. De einddatum van de te onderzoeken lopende zaken is 31 december 2014.

In totaal zijn in de periode vanaf 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014 bij Breton Advocaten 392 dossiers in behandeling die te maken hebben met echtscheidingen en/of met vaststelling van alimentatie. Vooraf is de inschatting gemaakt dat van deze dossiers in totaal 85 zaken waren die de vaststelling van kinderalimentatie betroffen. Van deze dossiers zijn 45

dossiers met de oude methode berekend en 40 dossiers met de nieuwe methode berekend. Tijdens het onderzoek is gebleken dat niet alle dossiers voor het onderzoek geschikt waren. Voornamelijk omdat er in deze dossiers sprake was van:

- een nihilstelling⁵ van de kinderalimentatie waardoor er geen berekeningen in het dossier zijn toegevoegd;
- enkel de berekening/vaststelling van partneralimentatie;
- ontbrekende inkomensgegevens van partijen;
- een door partijen gezamenlijk overeengekomen bedrag van de te betalen kinderalimentatie, dat niet op de alimentatienormen is gebaseerd;
- een kind dat de leeftijd van 18 of 21 jaar al had bereikt, en de alimentatie gebaseerd werd op de normen van de Wet Studiefinanciering (WSF-normen);
- een dossier dat nooit verder was opgestart.

Uiteindelijk zijn er met het onderzoek in totaal 47 dossiers onderzocht, waarvan de kinderalimentatie in 27 dossiers met de oude rekenmethode was berekend en in 20 dossiers de kinderalimentatie met de nieuwe methode was berekend.

Door middel van een vragenlijst zijn de dossiers gerangschikt en onderzocht:

Onder welke van de onderstaande categorieën is het dossier te categoriseren?

Categorieën ouders:

- Alleenstaande ouders, nooit samengewoond;
- Samenwonende ouders, zonder huwelijk of geregistreerd partnerschap;
- Geregistreerde partners/gehuwden;
- Samengestelde gezinnen, hieronder wordt verstaan: een gezin samenwonend en ingeschreven op één adres, waarbij ten minste één ouder een kind uit een vorige relatie heeft.

In bovengenoemde categorieën wordt daarna onderscheid gemaakt tussen de cliënten waarvoor Breton Advocaten in het dossier optreedt, namelijk:

- Alimentatieplichtigen
- Alimentatiegerechtigden
- Inkomens van cliënt hoger dan €2.000,00 bruto per maand
- Inkomens van cliënt lager dan €2.000,00 bruto per maand

Vragen voor de dossiers waarbij sprake is van de oude rekenmethode

- Wat is de uitspraak/uitkomst in de zaak betreffende de hoogte van het alimentatiebedrag?
- Zijn er met de toepassing van de nieuwe rekenmethode voordelen of nadelen te ontdekken voor de cliënt van Breton Advocaten?
- Wanneer spreken we naar mening van Breton Advocaten van een voordeel of nadeel?
- Is de omvang van het voordeel voldoende om het dossier te heropenen?

⁵ Nihil betekent: niks/niets. Indien er sprake is van een nihilstelling van de kinderalimentatie, houdt dat in dat de alimentatieplichtige geen kinderalimentatie hoeft te betalen aan de alimentatiegerechtigde.

Vragen voor de dossiers waarbij sprake is van de nieuwe rekenmethode

- Welke overeenkomsten en/of verschillen zijn er op te merken indien de oude rekenmethode op het dossier zou worden toegepast?
- Zijn er ten opzichte van de onderzochte dossiers voorafgaand aan 1 april 2013 overeenkomsten en/of verschillen te ontdekken in de berekening van het alimentatiebedrag voor de alimentatieplichtige?
- Zijn er ten opzichte van de onderzochte dossiers voorafgaand aan 1 april 2013 overeenkomsten en/of verschillen te ontdekken in de berekening van het alimentatiebedrag voor de alimentatiegerechtigde?

De resultaten van bovenstaande vragenlijst worden opgenomen in een schema, dat is opgenomen in de bijlagen in hoofdstuk 9.

Het rekenprogramma waar tijdens het onderzoek gebruik van wordt gemaakt heet: 'INA.Online'. Het is een alimentatierekentool waarmee je per situatie onder andere de kinderalimentatie kunt berekenen en tegelijkertijd een overzicht krijgt van de verdeling van de kosten van de kinderen en van de draagkrachtvergelijking. Dit hulpmiddel kan worden toegepast op de dossiers om de situaties stuk voor stuk overzichtelijk te maken. INA.Online kan zowel met betrekking tot de oude rekenmethode worden toegepast, om zo te bekijken welke verschillen er te ontdekken zijn met de nieuwe methode. Ook kan met het rekenprogramma de oude rekenmethode op de lopende dossiers toegepast worden, om zo de verschillen of overeenkomsten met de nieuwe methode te achterhalen.

HOOFDSTUK 2 HUIDIGE WET-EN REGELGEVING MET BETREKKING TOT KINDERALIMENTATIE

In dit hoofdstuk wordt de nieuwe rekenmethode met betrekking tot de berekening van kinderalimentatie beschreven. Allereerst wordt het juridisch kader besproken, waarin de wettelijke grondslag van de alimentatieplicht aan bod komt. Vervolgens wordt het Rapport Alimentatienormen van de Expertgroep Alimentatienormen beschreven, waarmee de nieuwe normen en berekeningswijze in kaart worden gebracht.

2.1 Juridisch kader

Kinderalimentatie komt voort uit de verplichting tot levensonderhoud van ouders jegens hun kinderen. Titel 17 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) beschrijft deze verplichting tot levensonderhoud. In afdeling 1 van deze titel staan de algemene bepalingen en in afdeling 2 zijn de bepalingen voor de voorziening in de kosten van verzorging en opvoeding van minderjarige (stief)kinderen vastgelegd. Deze kosten kunnen, nadat ouders uit elkaar zijn gegaan, door de niet-verzorgende ouder niet geheel in natura worden voldaan. Hierdoor ontstaat de alimentatieplicht.

Alimentatie is een financiële bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen die na het uiteengaan van de ouders door de niet-verzorgende ouder (alimentatieplichtige) aan de verzorgende ouder (alimentatiegerechtigde) wordt betaald. Een verzoek tot alimentatie wordt bij de rechtbank ingediend en de rechter doet uitspraak over de hoogte van het te betalen alimentatiebedrag. Ook is het mogelijk voor ouders om gezamenlijk de hoogte van het alimentatiebedrag overeen te komen.

In artikel 1:392 BW wordt beschreven dat de onderhoudsplicht los van de feitelijke relatie staat, en is gebaseerd op grond van bloed- of aanverwantschap. Dit houdt in dat de onderhoudsverplichting van ouders jegens de kinderen te allen tijde bestaat. Dit houdt in dat ook ouders die uiteen zijn gegaan onderhoudsplichtig zijn jegens hun kinderen.⁶

Artikel 1:404 lid 1 van het BW beschrijft de algemene verplichting voor ouders om naar draagkracht in de kosten van opvoeding en verzorging bij te dragen voor de minderjarige kinderen. Deze verplichting is voor elke ouder van toepassing, ongeacht of ze gehuwd of ongehuwd zijn, wel of geen geregistreerd partnerschap hebben of al dan niet samenwonen.⁷

Indien de kinderen een leeftijd van 18 tot 21 jaar hebben bereikt, ontstaat er voor de ouder de zogenoemde 'voortgezette onderhoudsplicht'. Dit houdt in dat de verplichting om te voorzien in de kosten van opvoeding en verzorging verandert in de plicht te voorzien in de kosten voor levensonderhoud en studie.⁸ Eigenlijk gaat het hier meer om een verschil in de term, omdat er sprake is van een verlenging van de bestaande wettelijke onderhoudsplicht ten aanzien van de minderjarige.

Onder 'studiekosten' worden ook de kosten ten behoeve van een rentedragende studielening bedoeld.⁹ Mocht er sprake zijn van meerdere onderhoudsplichtigen (de ouder waarbij het kind

⁶ Koens, 2008, p. 191

⁷ Nieuwenhuis, Stölker en Valk, 2013, p. 697

⁸ Burgerlijk Wetboek, boek 1, artikel 395a.

⁹ Koens en Vonken, 2010, p. 559

niet zijn hoofdverblijf heeft), dan heeft de wet sinds 1 maart 2009 een voorrangsregel opgenomen ten aanzien van de kinderalimentatie op alimentatie voor de overige alimentatiegerechtigden.¹⁰ Deze voorrangsregel is te vinden in artikel 1:400 BW.

Voor ouders die gehuwd zijn of een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan, zijn in de wet naast de bovenstaande artikelen ook nog andere wetsartikelen opgenomen ten aanzien van de verplichting van de verzorging van kinderen.¹¹ Artikel 1:82 juncto artikel 1:245 BW beschrijft de verplichting die ouders tijdens het huwelijk jegens elkaar hebben ten opzichte van de minderjarige kinderen. Deze bepaling verplicht echtgenoten tot verzorging en opvoeding van hun kinderen. Deze verplichting geldt ook voor eventuele pleegkinderen en/of stiefkinderen¹²; dat is op te maken uit de woorden 'tot het gezin behorende' kinderen.

De verplichting van ouders, om te voorzien in de kosten van opvoeding en verzorging van minderjarige kinderen en om te voorzien in de kosten van levensonderhoud en studie van meerderjarige kinderen, verandert na echtscheiding niet. Als de ouders tijdens het huwelijk gezamenlijk het gezag over de kinderen hadden, houden zij deze na het huwelijk ook gezamenlijk.¹³

Met de term ouderlijk gezag wordt bedoeld het recht (en de plicht) van de ouders tot verzorging en opvoeding van minderjarige kinderen. De te maken afspraken omtrent de verzorging van de minderjarige kinderen moet volgens artikel 815 lid 2 e.v. Rv schriftelijk worden vastgelegd. Dit is het zogenoemde ouderschapsplan. Buiten de ouders om zijn ook stiefouders volgens artikel 1:253w BW gehouden om alimentatie te betalen.

2.2. Rapport Alimentatienormen

Op 1 april 2013 is het aangepaste *Rapport Alimentatienormen* van de Expertgroep Alimentatienormen van toepassing geworden op de berekenwijze van kinderalimentatie. De Expertgroep Alimentatienormen, bestaande uit familierechters afgevaardigd uit ieder gerecht, heeft als doel een bijdrage te leveren aan de rechtszekerheid op het gebied van alimentatiezaken. In het aangepaste Rapport zijn aanbevelingen geformuleerd voor rechters en partijen in de alimentatieprocedure, waarvan nog wel kan worden afgeweken in individuele zaken.¹⁴ De overgangsregeling voor de nieuwe normen is als volgt: indien het verzoekschrift vóór 1 april 2013 was ingediend bij de rechtbank, dan werd de oude methode toegepast. Alle verzoekschriften van na 1 april 2013 vallen onder de nieuwe methode.¹⁵

In onderstaande subparagrafen worden de nieuwe normen van het *Rapport Alimentatienormen* voor de berekening van kinderalimentatie verder toegelicht.

2.2.1. Het netto besteedbaar gezinsinkomen aan de hand van de netto- of brutomethode

¹⁰ njb.nl, zoek op: voorrang wettelijke onderhoudsverplichting

¹¹ In de schakelbepaling van artikel 1:80b BW staat opgenomen dat de titels 6,7 en 8 van boek 1 BW ook op het geregistreerd partnerschap van toepassing zijn.

¹² Wortmann en Duijvendijk-Brandt, 2012, pagina 66

¹³ Wortmann en Duijvendijk-Brandt, 2012, p. 175

¹⁴ Rechtspraak.nl, zoek op: werkgroep alimentatienormen

¹⁵ Rapport Expertgroep Alimentatienormen, versie 2014, p.3

Het bedrag aan te betalen kinderalimentatie wordt op het netto besteedbaar gezinsinkomen ten tijde van het samenleven van de ouders en na het uiteengaan van de ouders gebaseerd. Het netto besteedbaar gezinsinkomen ten tijde van het samenleven van de ouders is nodig om de financiële behoefte van de kinderen te bepalen. Zo kan een inschatting worden gemaakt van wat er destijds door de ouders maandelijks aan de kinderen werd besteed. Dit wordt gedaan zodat er voor de kinderen na het uiteengaan van de ouders zo min mogelijk verandert. Het netto besteedbaar inkomen (hierna: NBI) per ouder wordt bij de bepaling van de draagkracht van de ouders gebruikt. Zo kan worden bekeken in hoeverre beide ouders in staat zijn om de behoefte van de kinderen op te vangen. Het netto gezinsinkomen wordt dus bepaald vanaf het moment dat de ouders samenleefden en het NBI per ouder wordt bepaald vanaf het moment dat de ouders van elkaar gescheiden leven.

Volgens het *Rapport Alimentatienormen* wordt het NBI aan de hand van een netto- of brutomethode berekend. De netto-methode houdt in dat bij de berekening van de draagkracht wordt uitgegaan van nettobedragen op maandbasis.¹⁶ Deze methode wordt toegepast bij inkomens (inclusief vakantietoeslag) lager dan €2.000,00 bruto per maand. Bij inkomens hoger dan €2.000,00 bruto per maand, of indien er een vermogen bestaat die niet belast wordt in box I (vermogen uit ondernemingen e.d.) wordt de brutomethode gehandhaafd. Hiermee kan het NBI preciezer worden vastgesteld en is het te vergelijken met het model van een aangifte inkomstenheffing.¹⁷

Tijdens het onderzoek is gebleken, dat de brutomethode met behulp van het rekenprogramma 'INA.online' het meest wordt gebruikt door Breton Advocaten voor de berekening van kinderalimentatie. De brutomethode kan, ongeacht de hoogte van het brutomaandinkomen, in het rekenprogramma worden toegepast.

2.2.2. Behoeft kinderalimentatie

Wanneer alimentatie moet worden vastgesteld, wordt naar de financiële behoefte van de kinderen gekeken. Onder deze behoefte wordt in het rapport het volgende verstaan: het gedeelte van de onderhoudskosten van een kind dat na aftrek van de kinderbijslag, het kindgebonden budget en de financiële bijdrage van de verzorgende ouder overblijft.¹⁸ Het *Rapport Alimentatienormen* van de Expertgroep Alimentatienormen bevat tabellen waarmee de behoefte kan worden vastgesteld. Deze tabellen zijn door het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting opgesteld en zijn gebaseerd op cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. In de praktijk is het gebruikelijk om het gevonden tabelbedrag als behoefte van het kind/de kinderen aan te merken.

Bij de bepaling van de behoefte van de kinderen is de maatstaf het netto besteedbaar gezinsinkomen ten tijde van het huwelijk.¹⁹ Dit bedrag wordt vermeerderd met het kindgebonden budget, dat ten tijde van het huwelijk werd ontvangen. Het kindgebonden budget is een bijdrage van de overheid aan de ouders van kinderen tot de leeftijd van 18 jaar. Deze bijdrage is inkomensafhankelijk en wordt naast de kinderbijslag verkregen. De hoogte

¹⁶ Tremanormen.nl, zoek op: draagkracht

¹⁷ Tremanormen.nl, zoek op: draagkracht

¹⁸ Rapport Expertgroep Alimentatienormen, versie 2014, p.6

¹⁹ Hof Arnhem-Leeuwarden, 09 september 2014 , ECLI:NL:GHARL:2014:7083.

van het kindgebonden budget is afhankelijk van het aantal kinderen, de leeftijd van deze kinderen en de hoogte van het inkomen en/of vermogen van de ouders.²⁰

Het aantal kinderbijslagpunten van het kind moet vervolgens in de tabel voor de punten per kind worden opgezocht. Wanneer we te maken hebben met meerdere kinderen, dienen de punten voor alle kinderen bij elkaar te worden opgeteld. Bij meer dan vier kinderen worden alleen de punten van de vier oudste kinderen in acht genomen. Voor de tabel voor punten per kind wordt verwezen naar Tabel 1 in de bijlagen.

De uitkomst van de som, het NBI vermeerderd met het kindgebonden budget, wordt vervolgens in de tabel opgezocht. Daarmee kan worden gezien welk bedrag besteed zou moeten worden aan de kinderen. Dat bedrag wordt het eigen aandeel van de ouders genoemd. Op het eigen aandeel van de ouders wordt het kindgebonden budget weer in mindering gebracht.

De bepaling van het eigen aandeel van de ouders is dus niet anders dan de bepaling van welk deel van het inkomen ten tijde van het huwelijk aan de kinderen werd besteed. Dit is het bedrag dat gezamenlijk door beide ouders na uiteengaan voor de kinderen moet worden betaald. Voor de tabel van de eigen aandeel kosten van kinderen, wordt verwezen naar Tabel 2 in de bijlagen.

De tabel moet als volgt worden gelezen. De kinderbijslagpunten staan in de meest linker kolom van Tabel 2. Aan de hand van die punten lees je in de kolom met het bedrag van het netto besteedbaar gezinsinkomen, het eigen aandeel in de kosten van de kinderen af. Aanvullende ziektekosten voor het kind en de kosten van de kinderopvang moeten bij het bedrag in Tabel 2 worden opgeteld.²¹ Tabel 2 uit de bijlagen betreft een gezinssituatie voor één kind. Indien we te maken hebben met een gezinssituatie met meerdere kinderen, zijn de betreffende tabellen te vinden in de Bijlage Rapport Expertgroep Alimentatienormen.

Voorbeeld:

Er is een stel met een dochter van drie jaar oud. Het NBI van vader bedraagt €2.000,00. Het NBI van moeder is €1.500,00. Uit Tabel 1 kan worden afgelezen dat de kinderbijslag vier punten bedraagt bij een kind van drie jaar oud. Het netto besteedbaar gezinsinkomen bedraagt in totaal €3.500,00. Uit Tabel 2 kan worden afgelezen dat het aandeel in de kosten van het kind €535,00 per maand bedragen.

2.2.3. Zorgcompensatie

Indien we te maken hebben met een omgangsregeling, kan door de alimentatieplichtige aanspraak worden gemaakt op de zogeheten zorgkorting. Deze zorgkorting wordt van het te betalen bedrag aan kinderalimentatie afgetrokken, waardoor het bedrag aan te betalen kinderalimentatie voor de alimentatieplichtige lager uitkomt. Deze korting varieert van 15% tot maximaal 35%, dat is afhankelijk van het aantal dagen dat het kind bij de niet-verzorgende ouder verblijft. Door de verzorging op deze dagen worden de kosten van de alimentatie als het ware in natura voldaan.²²

²⁰ Rijksoverheid.nl, zoek op: kindgebonden budget

²¹ Bijlage Rapport Expertgroep Alimentatienormen eerste helft, versie januari 2014, p.12

²² Tremanormen.nl, zoek op: nieuwe berekening kinderalimentatie vastgesteld

De zorgkosten worden uitgedrukt in een percentage van de behoefte. Dit levert de zorgkorting op en ziet er als volgt uit:

- 15% bij gedeelde zorg op gemiddeld 1 dag per week
- 25% bij gedeelde zorg op gemiddeld 2 dagen per week
- 35% bij gedeelde zorg op gemiddeld 3 dagen per week.²³

Volgens Expertgroep Alimentatienormen zijn er twee uitzonderingsgevallen: ten eerste is er een uitzondering van de toepassing van zorgkorting mogelijk, indien de alimentatieplichtige ouder geen omgang met het kind heeft of nalatig is in de verdeling van de verzorging van het kind.

Ten tweede is er een uitzondering van de toepassing van zorgkorting indien er te weinig draagkracht bestaat bij de alimentatieplichtige om aan de behoefte van het kind te voldoen. De zorgkorting wordt in mindering gebracht op de bijdrage van de alimentatieplichtige onder de voorwaarde dat er voldoende draagkracht bestaat bij de ouders om de financiële behoefte van de kinderen op te vangen. Indien er een tekort aan draagkracht bij de ouders bestaat, wordt het tekort met de zorgkorting verminderd. Mocht er na de vermindering van de zorgkorting nog steeds een tekort bestaan dan wordt dit evenredig onder de onderhoudsplichtigen verdeeld.²⁴

2.2.4. Draagkrachtberekening

Nadat de behoefte aan kinderalimentatie en het eigen aandeel van de ouders is vastgesteld, wordt bij de berekening van kinderalimentatie gekeken naar de draagkracht van de ouders. Er wordt dus bekeken in hoeverre de ouders in staat zijn om het bedrag van het eigen aandeel te betalen.

De draagkracht per ouder wordt volgens de nieuwe normen vastgesteld aan de hand van een draagkrachttabel. Voor de draagkrachttabel van de Expertgroep Alimentatienormen, wordt verwezen naar Tabel 3 in de bijlagen. In de draagkrachttabel zijn de formules te vinden waarmee de draagkracht op een makkelijke wijze kan worden vastgesteld. Voor elk NBI is er een passende formule voor de berekening van de draagkracht in het rapport gegeven.

De formule is als volgt, indien het NBI €1.500,00 per maand of hoger is: $70\% [NBI - (0,3 \times NBI + 860)]$

De formule kan als volgt worden uitgelegd: in de draagkrachttabel wordt op forfaitaire wijze rekening gehouden met kosten van levensonderhoud van de ouder.²⁵ De 70% staat voor het percentage dat van de draagkracht van de ouder voor kinderalimentatie beschikbaar moet zijn. Het getal 0,3 dat van het NBI wordt berekend, staat voor de woonlasten die door de Expertgroep Alimentatienormen zijn vastgesteld met een percentage van 30%. Voor de kosten van levensonderhoud van de ouder is een bedrag van €860,00 vastgesteld.

²³ Rapport Expertgroep Alimentatienormen, versie 2014, p. 16

²⁴ Rapport Expertgroep Alimentatienormen, versie 2014, p. 16

²⁵ Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 09 september 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:7083.

Het bedrag van €860,00 is opgebouwd uit onderstaande kosten van levensonderhoud:

- Bijstandsnorm	€ 952,00
- Wooncomponent	€ 224,00 -
- Ziektekosten	€ 125,00 +
- Ziektekostencomponent	€ 39,00 -
- Onvoorzien	€ 46,00 +

Totaal	€ 860,00
---------------	-----------------

Forfaitaire benadering draagkracht kinderalimentatie²⁶

Bijstandsnorm en relevante lasten:

In de berekening van de draagkracht wordt rekening gehouden met het feit dat de alimentatieplichtige zichzelf moet kunnen onderhouden.²⁷ De bijstandsnorm wordt dus berekend aan de hand van het bestaansminimum en de minimumkosten voor levensonderhoud. Naast de bijstandsnorm worden de overige relevante lasten in acht genomen, zoals bijvoorbeeld de ziektekosten.

Draagkrachtloos inkomen en draagkrachtruimte:

Het draagkrachtloos inkomen bestaat uit de bijstandsnorm tezamen met de relevante lasten. De draagkrachtruimte is het verschil tussen het netto-inkomen en het draagkrachtloos inkomen. De draagkrachtruimte is het gedeelte van het inkomen dat gebruikt kan worden voor alimentatie.²⁸

Draagkrachtpercentage en draagkracht:

Het draagkrachtpercentage is een percentage van de draagkrachtruimte dat als draagkracht wordt gekenmerkt.²⁹ De draagkracht is dus het bedrag dat de alimentatieplichtige aan alimentatie kan afdragen.

Het maximum van het te betalen alimentatiebedrag wordt gevormd aan de hand van het laagste bedrag van de behoefte of de draagkracht.³⁰ Indien de behoefte van de kinderen lager ligt dan het bedrag aan draagkracht, is het logisch dat er niet meer betaald hoeft te worden dan wat nodig is voor de kinderen. Maar indien er sprake is van draagkracht die lager dan de behoefte is, ontstaat er een tekort aan draagkracht. Dit tekort wordt over beide ouders verdeeld. Dit tekort wordt eerst opgevangen door het eventuele bedrag aan zorgkorting.

²⁶ Rapport Expertgroep Alimentatienormen, versie 2014-2, p. 14

²⁷ Rapport Expertgroep Alimentatienormen, versie 2014, p. 11

²⁸ Rapport Expertgroep Alimentatienormen, versie 2014, p. 12

²⁹ Tremanormen.nl, zoek op: draagkracht

³⁰ Rapport Expertgroep Alimentatienormen, versie 2014, p. 5

Bijvoorbeeld:

Er is een behoefte van het kind van €500,00 en de draagkracht van beide ouders is €400,00:

Alimentatieplichtige: €250,00

Alimentatiegerechtigde: €150,00

Er is een tekort aan draagkracht van €100,00. Dit tekort wordt verdeeld over beide ouders, wat een tekort van €50,00 per ouder oplevert. De alimentatieplichtige kan aanspraak maken op een zorgkorting van €75,00 (15% van €500,00). In dit geval is de bijdrage van de alimentatieplichtige: €250,00 – (€75,00 – €50,00) = €225,00. Nu zou er een tekort van €50,00 overblijven aan de kant van de alimentatiegerechtigde wiens draagkracht niet toereikend is om deze op te vangen.

In dit geval moet de alimentatieplichtige zijn gehele draagkracht benutten om dit tekort zoveel mogelijk op te vangen. De bijdrage van de alimentatieplichtige zou dan uitkomen op €250,00 per maand.

In het rapport is een minimumdraagkracht vastgesteld. Indien het inkomen lager is dan €1.250,00, wordt voor één kind van een minimumdraagkracht van €25,00 uitgegaan en voor twee of meer kinderen €50,00. Hoewel in het rapport wordt gesproken van een minimumdraagkracht die te allen tijde geldt, blijkt in de praktijk dat de rechter de draagkracht op nihil stelt indien de alimentatieplichtige of alimentatiegerechtigde een bijstandsuitkering ontvangt. Zowel de advocaten van Breton Advocaten, als de jurisprudentie geven dit aan:

Bijvoorbeeld uit een procedure van het hof 's-Hertogenbosch, deze oordeelde:

Citaat: "Nu de vrouw een bijstandsuitkering ontvangt, heeft de vrouw op dit moment geen draagkracht om bij te dragen in de kosten van verzorging en opvoeding van [kind1]." ³¹

2.2.5. Aanvaardbaarheidstoets

De rechter kan in sommige gevallen de aanvaardbaarheidstoets toepassen. De aanvaardbaarheidstoets wordt toegepast indien de alimentatieplichtige aannemelijk kan maken dat hij het bedrag aan alimentatie niet kan betalen. De bijdrage die op basis van de tabel is vastgesteld, kan soms tot onaanvaardbare uitkomsten leiden.³² Dit kan voorkomen in de situatie dat de alimentatieplichtige een lager inkomen heeft dan €1.250,00, of te maken heeft met lasten en/of aflossingen van schulden. Deze schulden mogen niet vermijdbaar en verwijtbaar zijn.

Een voorbeeld van het oordeel van Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden:

Citaat: "Het hof overweegt, uitgaande van de nieuwe aanbevelingen, als volgt. Indien in geschil is of sprake is van extra lasten en of deze effect zouden moeten hebben op de draagkracht, kan aanleiding bestaan voor toepassing van de aanvaardbaarheidstoets. Het moet dan wel gaan om lasten of verplichtingen die noodzakelijk waren of zijn en waarvan de

³¹ Hof 's-Hertogenbosch, 07 augustus 2014, ECLI:NL:GHSHE:2014:2668.

³² Rapport Expertgroep Alimentatienormen, versie 2014, p. 49

*onderhoudsplichtige zich niet kan bevrijden. Daarnaast moet de onderhoudsplichtige stellen dat de op basis van de tabel vastgestelde draagkracht – vanwege deze lasten – voor hem tot een onaanvaardbaar resultaat leidt, omdat hij met zijn inkomen niet meer in zijn noodzakelijke kosten van levensonderhoud kan voorzien.”*³³

Een onaanvaardbare situatie wordt door de Expertgroep Alimentatienormen omschreven als:

- Een situatie waarin de onderhoudsplichtige, na vaststelling van de bijdrage op basis van de tabel, niet meer in de noodzakelijke kosten kan voorzien.
- Een situatie waarin het inkomen van de onderhoudsplichtige, na vermindering van alle lasten, minder dan 90% van de voor hem vastgestelde bijstandsnorm bedraagt.³⁴

2.2.6. Stappenplan berekening kinderalimentatie nieuwe methode

Het bovenstaande kan worden samengevat aan de hand van een stappenplan voor de berekening van de kinderalimentatie.

Stap 1. De bepaling van het NBI vóór het uiteengaan aan de hand van de netto- of brutomethode

- Salarisstroom: berekening loon – premies
- Jaaropgave: loon - belastingen

Hebben we te maken met een inkomen hoger dan €2.000,00 bruto per maand?

- Zo ja, dan toepassing van de brutomethode
- Zo nee, dan toepassing van de nettomethode

Hebben we te maken met een vermogen belast wordt in box II en/of III (vermogen uit ondernemingen e.d.)?

- Zo ja, dan toepassing van de brutomethode
- Zo nee, dan toepassing van de netto-methode

Was er kindgebonden budget tijdens het huwelijk?

- Inkomen tot €26.147 per jaar: ja, dan optellen bij het netto besteedbaar gezinsinkomen.
- Leeftijd kinderen 12 – 15 jaar: + €231,00 per jaar
- Leeftijd kinderen 16 – 18 jaar: + €296,00 per jaar
- Inkomen boven €26.147 per jaar: kindgebonden budget verminderd met 7,6%.³⁵

Stap 2. De bepaling van de financiële behoefte van de kinderen

³³ Hof Arnhem-Leeuwarden, 30 januari 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:626

³⁴ Rapport Expertgroep Alimentatienormen, versie 2014, p. 49

³⁵ Bijlage Rapport Expertgroep Alimentatienormen tweede helft, versie juli 2014, p.10

- De kinderbijslagpunten moeten in tabel 1 worden opgezocht. Indien er sprake is van meerdere kinderen, worden de punten voor alle kinderen bij elkaar opgeteld;
- Het totale eigen aandeel van de ouders in de kosten van de kinderen moet worden afgelezen in tabel 2;
- Verminder het eigen aandeel van de ouders op de kosten van de kinderen met het bedrag van het kindgebonden budget na het uiteengaan van de ouders.

Stap 3. Toepassing van de zorgkorting

Welk percentage aan zorgkorting kan worden toegepast?

- Dit bedrag bereken je door het percentage zorgkorting toe te passen op de uitkomst van stap 2 (echter, de korting wordt pas bij stap 5 van het te betalen bedrag van de alimentatieplichtige afgetrokken).

Hebben we te maken met uitzonderingssituaties?

- Is er sprake van een niet-verzorgende ouder, die zijn verplichting tot omgang of verdeling van de zorg niet nakomt? Zo ja, dan heeft de alimentatieplichtige geen recht op de zorgkorting.
- Is er sprake van een situatie waarbij de alimentatieplichtige over te weinig draagkracht beschikt om aan de behoefte van het kind te voldoen? Zo ja, dan wordt de zorgkorting gebruikt om het tekort aan draagkracht zoveel mogelijk op te vullen.

Stap 4. De bepaling van de draagkracht van de ouders na het uiteengaan, aan de hand van de formule die in het draagkrachttabel kan worden afgelezen

- Draagkracht alimentatieplichtige + eventueel fiscaal voordeel
- Als beide ouders draagkracht hebben, bereken dan het percentage om per ouder de kosten van de behoefte vast te stellen:

$$\frac{\text{Draagkracht MAN}}{\text{Draagkracht man} + \text{draagkracht vrouw}} : = \% \text{ van de te betalen behoefte}$$

$$\frac{\text{Draagkracht VROUW}}{\text{Draagkracht man} + \text{draagkracht vrouw}} : = \% \text{ van de te betalen behoefte}$$

Stap 5. De draagkracht en de behoefte worden met elkaar vergeleken. Hierbij wordt het maximum aan kinderalimentatie gevormd. De uiteindelijke alimentatie per kind per maand is:

- Totale behoefte : aantal kinderen = behoefte per kind per maand
- In geval dat beide ouders draagkracht hebben:
Behoefte x % draagkracht alimentatieplichtige/alimentatiegerechtigde = te betalen behoefte per ouder.
- Uitkomst van bovenstaande som – zorgkorting (zoals bij stap 3 is berekent) = te betalen alimentatie door alimentatieplichtige.

Stap 6. Kan er een aanvaardbaarheidstoets worden toegepast? Beantwoord daarbij de volgende vragen: (Indien onderstaande vragen bevestigend beantwoord kunnen worden, dan kan de aanvaardbaarheidstoets worden toegepast.)

- Is er sprake van een situatie waarin de onderhoudsplichtige, na vaststelling van de bijdrage op basis van de tabel, niet meer in de noodzakelijke kosten kan voorzien?
- Is er sprake van een situatie waarin het inkomen van de onderhoudsplichtige, na vermindering van alle lasten, minder dan 90% van de voor hem vastgestelde bijstandsnorm bedraagt?
- Indien er sprake is van een schuld, is de schuld niet vermijdbaar en/of verwijtbaar?

HOOFDSTUK 3 OUDE WET- EN REGELGEVING MET BETREKKING TOT KINDERALIMENTATIE

In dit hoofdstuk wordt de oude rekenmethode met betrekking tot de berekening van kinderalimentatie beschreven. Eerst worden de knelpunten van het oude stelsel en de wensen voor een nieuw stelsel besproken. Vervolgens wordt de berekening in de oude rekenmethode beschreven en helder in kaart gebracht.

3.1 Knelpunten in het oude stelsel en wensen voor een nieuw stelsel

In de toelichting van november 2012 op het *Rapport Alimentatienormen*, heeft de Expertgroep Alimentatienormen de knelpunten van het oude stelsel benoemd met betrekking tot de berekening van kinderalimentatie. Naar aanleiding van die knelpunten werden verbeteringen geformuleerd die wenselijk waren voor een toekomstig stelsel.

Het oude stelsel was gevoelig voor conflicten, omdat er veel mogelijke geschilpunten aanwezig waren. Ook was het nodig om in te spelen op de toename van bijvoorbeeld samengestelde gezinnen, omdat het gevaar dreigde te ontstaan dat soortgelijke zaken niet of minder gelijk behandeld werden.³⁶

Het stelsel moest dus worden gemoderniseerd, zodat het toepasbaar werd op alle mogelijke gezinssamenstellingen.

Expertgroep Alimentatienormen heeft in hun toelichting de volgende knelpunten benoemd:

Knelpunten in het oude stelsel voor de berekening van kinderalimentatie

- De individueel gemaakte keuzes in het lastenpatroon zijn bepalend en blijvend voor de omvang van de onderhoudsplicht van de kinderen, hierdoor komt de kinderalimentatie vaak op de laatste plaats terecht;
- Er zijn (te) veel mogelijke geschilpunten, waaronder lasten;
- De toename van samengestelde gezinnen, co- en stiefouderschap maakt dat de berekeningen complexer worden, hierdoor kan het gevaar ontstaan dat gelijksoortige situaties niet gelijk worden behandeld;
- Het gebrek aan draagkracht wordt afgewenteld op de verzorgende ouder, dit komt doordat in het vorige systeem het inkomen van de onderhoudsplichtige wordt beschermd wanneer er onvoldoende draagkracht aanwezig is bij ouders. Daardoor wordt een eventueel tekort afgewenteld op de verzorgende ouder;
- Een minimum bijdrageverplichting ontbreekt;
- Maatwerk wordt niet altijd waargemaakt, doordat er sprake is van forfaitaire bedragen en ficties aan de lastenkant;
- Het draagvlak wordt mogelijk aangetast, doordat de rechtzoekenden een beperkt inzicht in het systeem hebben.³⁷

Het nieuwe rekensysteem moest duidelijker, rechtvaardiger, eenvoudiger en meer bestand tegen conflicten.³⁸ Ook vond Expertgroep Alimentatienormen het belangrijk dat de draagkracht van beide ouders werd beoordeeld, en dat een minimumbijdrageverplichting

³⁶ Toelichting voorstel richtlijn vereenvoudiging kinderalimentatie/co-ouderschap, concept november 2012, p. 4

³⁷ Toelichting voorstel richtlijn vereenvoudiging kinderalimentatie/co-ouderschap, concept november 2012, p. 4

³⁸ Toelichting voorstel richtlijn vereenvoudiging kinderalimentatie/co-ouderschap, concept november 2012, p. 4

werd ingevoerd. Hiermee zou het knelpunt, dat het gebrek van draagkracht op de verzorgende ouder terecht kwam, worden verholpen.

De Expertgroep Alimentatienormen heeft de berekeningswijze willen vereenvoudigen zodat de alimentatieplichtigen en alimentatiegerechtigden meer inzicht krijgen over de totstandkoming van het alimentatiebedrag. Hiermee hopen ze het systeem ook weer meer bestand tegen conflicten te maken.

Naar aanleiding van de zojuist genoemde knelpunten, worden de volgende verbeteringen geformuleerd die wenselijk zijn voor een toekomstig stelsel:

Wensen voor een toekomstig stelsel met betrekking tot de berekening van kinderalimentatie

- Meer duidelijkheid en voorspelbaarheid van het te betalen/te ontvangen bedrag aan kinderalimentatie;
- Meer eenvoud door het aantal geschilpunten te reduceren;
- Rechtvaardigheid;
- Conflictbestendigheid;
- Minimumbijdrageverplichting;
- Prioriteit kinderalimentatie;
- De mogelijkheid om in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen door het behoud van de open norm³⁹;
- Het nieuwe stelsel moet toepasbaar worden op alle soorten van inkomen en vermogen;
- Het nieuwe stelsel moet toepasbaar worden op de verscheidenheid van de praktijk, zoals bijvoorbeeld op de situatie van een samengesteld gezin enzovoorts;
- De draagkracht moet van beide ouders worden beoordeeld.⁴⁰

3.2 Berekening kinderalimentatie in de oude situatie

Bij de nieuwe rekenmethode is de invulling van de begrippen 'behoefte' en 'draagkracht' hetzelfde gebleven. Hierdoor blijft de essentie van de nieuwe rekenmethode hetzelfde als de oude rekenmethode. In de berekening bij de oude methode was er meer sprake van maatwerk, aangezien meerdere persoonlijke omstandigheden in acht werden genomen. Bij de berekening in de oude methode zijn dus enkele principes van de zojuist besproken nieuwe methode terug te vinden.⁴¹

In het *Rapport Alimentatienormen* van 2012 is opgenomen dat de actualisatie van het *Rapport Alimentatienormen* laatstelijk in 2010 heeft plaatsgevonden.⁴² Om deze reden wordt voor de berekening van kinderalimentatie in 2011, versie 2010 van het *Rapport Alimentatienormen* gebruikt. De bijlagen van het *Rapport Alimentatienormen* waren in het jaar 2011 wel geactualiseerd.

³⁹ Een open norm houdt in dat de hoogte van de kinderalimentatie afhankelijk is van de behoefte en draagkracht.

⁴⁰ Toelichting voorstel richtlijn vereenvoudiging kinderalimentatie/co-ouderschap, concept november 2012, p. 4

⁴¹ Nieuwe normen berekening kinderalimentatie, d.d. 20-11-2012 door rechtspraak.nl

⁴² Rapport Werkgroep Alimentatienormen versie 2012, p. 3

In het *Rapport Alimentatienormen* van 2010 is een kernschema opgenomen die de draagkrachtberekening schematisch weergeeft:

Inkomsten

NBI volgens netto- of brutomethode €...

Lasten:

Bijstandsnorm €...

Andere relevante lasten €... +

Draagkrachtloos inkomen €...

NBI – draagkrachtloos inkomen = Draagkrachtruimte €...

Draagkrachtruimte x Draagkrachtpercentage = Draagkracht.

Indien er sprake is van een berekening in hoeverre de alimentatieplichtige alimentatie kan betalen, dan wordt de draagkracht vermeerderd met de eventuele fiscale voordelen.⁴³

De begrippen 'bijstandsnorm', 'relevante lasten', 'draagkrachtloos inkomen', 'draagkrachtruimte' en 'draagkracht' hebben in de versie 2010 van het rapport dezelfde betekenis als in de nieuwe methode. Het draagkrachtpercentage dat beschikbaar was voor de kinderalimentatie bedroeg 70%.⁴⁴

Indien beide ouders over draagkracht beschikken, wordt er een draagkrachtvergelijking gemaakt om te bekijken welk deel van de behoefte door welke ouder betaald wordt.

Stappenplan berekening kinderalimentatie volgens de oude methode

Stap 1. De bepaling van het NBI vóór het uiteengaan aan de hand van de netto- of brutomethode

- Salarisstroom: berekening loon – premies – belastingen
- Jaaropgave: loon – belastingen

Is er sprake van een inkomen hoger dan €2.000,00 bruto per maand?

- Zo ja, dan toepassing van de brutomethode
- Zo nee, dan toepassing van de nettomethode

Hebben we te maken met een vermogen die niet belast wordt in box I (vermogen uit ondernemingen e.d.)?

- Zo ja, dan toepassing van de brutomethode
- Zo nee, dan toepassing van de nettomethode

Was er kindgebonden budget tijdens het huwelijk?

- Inkomen tot €28.413 per jaar: Ja, dan optellen bij het netto besteedbaar gezinsinkomen.

⁴³ Rapport Werkgroep Alimentatienormen versie 2010, p.10

⁴⁴ Rapport Werkgroep Alimentatienormen versie 2010, p.13

- Leeftijd kinderen 12 – 15 jaar: + €226,00 per jaar
- Leeftijd kinderen 16 – 17 jaar: + €290,00 per jaar
- Inkomen boven €26.147 per jaar: kindgebonden budget wordt verminderd
- Jaar inkomen boven €48.880 bij 1 kind = geen kindgebonden budget
- (Bij meerdere kinderen is het maximum jaarinkomen hoger, dit is in de bijlage van het Rapport terug te vinden.)⁴⁵

Stap 2. De bepaling van de financiële behoefte van de kinderen

- De kinderbijslagpunten moeten in Tabel 4 worden opgezocht. Deze tabel zag er in de oude methode iets anders uit, maar werkt hetzelfde. Indien er sprake is van meerdere kinderen, worden de punten voor alle kinderen bij elkaar opgeteld;
- Het totale eigen aandeel van de ouders in de kosten van de kinderen moet worden afgelezen in Tabel 5;
- Verminder het eigen aandeel van de ouders op de kosten van de kinderen met het bedrag van het kindgebonden budget na het uiteengaan.

Stap 3. Bij de bepaling van de draagkracht van de ouders na het uiteengaan wordt de draagkrachtruimte bepaald

- NBI – draagkrachtloos inkomen = draagkrachtruimte;
- 0.7 x draagkrachtruimte = beschikbaar deel van het inkomen voor kinderalimentatie

Stap 4. De draagkrachtvergelijking

- Draagkracht alimentatieplichtige + eventueel fiscaal voordeel
- Als beide ouders draagkracht hebben, bereken dan het percentage om per ouder de kosten van de behoefte vast te stellen:

$$\frac{\text{Draagkracht MAN}}{\text{(draagkracht man + draagkracht vrouw)}} : = \% \text{ van de te betalen behoefte}$$

$$\frac{\text{Draagkracht VROUW}}{\text{(draagkracht man + draagkracht vrouw)}} : = \% \text{ van de te betalen behoefte}$$

Stap 5. De draagkracht en de behoefte worden vergeleken. Hierbij wordt het maximum aan kinderalimentatie gevormd. De uiteindelijke alimentatie per kind per maand is:

- Totale behoefte : aantal kinderen= behoefte per kind per maand
- In geval dat beide ouders draagkracht hebben:
Behoefte x % draagkracht alimentatieplichtige/alimentatiegerechtigde= te betalen behoefte per ouder.

⁴⁵ Bijlage Rapport Expertgroep Alimentatienormen tweede helft, versie juli 2012, p.10

Stap 6. Toepassing van de omgangskosten (alleen bij de alimentatieplichtige):

- Hoeveel dagen per maand verblijft het kind bij de alimentatieplichtige?
- Verminder het te betalen alimentatiebedrag per maand met €5,00 per kind per dag aan omgangskosten.

HOOFDSTUK 4 OVEREENKOMSTEN EN VERSCHILLEN TUSSEN BEIDE REKENMETHODEN VOOR DE BEREKENING VAN KINDERALIMENTATIE

Om de overeenkomsten en verschillen van de rekenmethoden voor kinderalimentatie in kaart te kunnen brengen, wordt in dit hoofdstuk de oude rekenmethode vergeleken met de nieuwe rekenmethode.

Eerst wordt er aan de hand van het stappenplan voor de nieuwe rekenmethode uit paragraaf 2.2.6 een vergelijking gemaakt met het stappenplan van de oude rekenmethode. Daarna worden de belangrijkste wijzigingen van het Rapport Alimentatienormen per 1 april 2013 besproken.

4.1 Vergelijking van de nieuwe- en oude rekenmethode

Stappenplan berekening kinderalimentatie

Aan de hand van het stappenplan van de nieuwe methode onder paragraaf 2.2.6 en het stappenplan van de oude rekenmethode onder paragraaf 3.2 voor de berekening van de kinderalimentatie, kunnen we de veranderingen van de oude naar de nieuwe rekenmethode eenvoudig in kaart brengen. Hieronder is het stappenplan van de nieuwe rekenmethode verkort weergegeven:

- Stap 1.** De bepaling van het NBI voor het uiteengaan van de ouders aan de hand van de netto- of brutomethode.
- Stap 2.** De bepaling van de financiële behoefte van de kinderen.
- Stap 3.** Toepassing van de zorgkorting.
- Stap 4.** De bepaling van de draagkracht van de ouders na het uiteengaan aan de hand van de formule die in de draagkrachttabel kan worden afgelezen.
- Stap 5.** De draagkracht en de behoefte worden vergeleken, hierbij wordt het maximum aan kinderalimentatie gevormd.
- Stap 6.** Kan er een aanvaardbaarheidstoets worden toegepast?

Bepaling NBI en financiële behoefte van de kinderen

In de oude rekenmethode zijn stap 1 en stap 2 zo goed als hetzelfde. De verschillen die we bij deze stappen zien zijn de volgende: in de nieuwe rekenmethode wordt het kindgebonden budget afgetrokken van de financiële behoefte van de kinderen. Ook is de hoogte van het kindgebonden budget na het uiteengaan van de ouders en het maximum jaarinkomen om aanspraak te kunnen maken op het kindgebonden budget veranderd.

Toepassing van de zorgkorting

Voorheen was er sprake van een bedrag van €5,00 per dag per kind aan omgangskosten.⁴⁶

Deze omgangskosten zijn de kosten die worden gemaakt als een kind een dag bij de niet-verzorgende ouder verblijft en bij het avondeten mee-eet. Dit bedrag mocht per kind per dag als last worden opgevoerd. In onderling overleg konden ouders ook een hogere vergoeding

⁴⁶ Nieuwe normen berekening kinderalimentatie, d.d. 20-11-2012 door rechtspraak.nl

afspraken. Stap 3 in de nieuwe rekenmethode is dus totaal anders dan voorafgaand aan 1 april 2013, aangezien we met de nieuwe methode met percentages van de behoefte werken.

Bepaling draagkracht ouders en vergelijking met de behoefte

In stap 4 is tevens een groot verschil te merken ter vergelijking met het oude systeem. Waar in het nieuwe systeem wordt gewerkt met een forfaitaire rekenmethode, was de oude rekenmethode van de draagkracht gebaseerd op de werkelijke lasten van de ouder. Tevens werd in de rekenmethode van 2011 de draagkracht nog niet aan de hand van de draagkrachttabel berekend.⁴⁷

Rekening houden met forfaitaire lasten in plaats van werkelijke lasten kan een groot verschil maken. Indien de moeder met de kinderen na het uiteengaan in de gezinswoning blijft wonen, en de vader deze woonlasten voor zijn rekening neemt plus een eventuele huur van nieuwe woonruimte, kan de conclusie van de oude rekenmethode luiden dat de vader geen draagkracht over heeft om bij te dragen in de kosten van de kinderen.⁴⁸ Het standaardpercentage in de nieuwe rekenmethode van 30% van het NBI als woonlasten geeft in dit geval geen reëel beeld van de totale lasten van de vader, aangezien er geen rekening wordt gehouden met de dubbele woonlasten.

Aanvaardbaarheidstoets

Stap 6 is een element in de berekening van kinderalimentatie die bij de oude rekenmethode niet bestond. Deze optie is er eigenlijk voor de alimentatieplichtige om aan te tonen dat het vastgestelde bedrag aan alimentatie niet door hem kan worden voldaan, en dat de werkelijke lasten hoger zijn dan waarmee rekening is gehouden bij de berekening. Door de forfaitaire bedragen in de berekening kan dat verschil in de lasten tot stand komen. In de oude berekening werden de werkelijke kosten al in acht genomen, dat is de reden dat een aanvaardbaarheidstoets niet van toepassing was.

4.2 Belangrijkste wijzigingen in het Rapport Alimentatienormen per 1 april 2013

4.2.1. Kindgebonden budget

Het kindgebonden budget is een belangrijke wijziging in het *Rapport Alimentatienormen*, omdat dit budget met de nieuwe rekenmethode in mindering op de behoefte wordt gebracht. Hierdoor wordt het te betalen bedrag aan kinderalimentatie minder. In de oude rekenmethode werd het kindgebonden budget helemaal niet als inkomen aangemerkt.⁴⁹ In plaats van het budget bij de behoefte te verwerken, werd het kindgebonden budget bij de draagkracht van de ouders ondergebracht. In de nieuwe berekeningswijze wordt het kindgebonden budget meer aan het kind toebedeeld.⁵⁰

4.2.2. Zorgcompensatie

⁴⁷ Van der Vegt-Boshouwers & Van Coolwijk 2013-2, p. 60

⁴⁸ Van der Vegt-Boshouwers & Van Coolwijk 2013-2, p. 59

⁴⁹ Rapport Werkgroep Alimentatienormen versie 2014, p.3

⁵⁰ Rapport Werkgroep Alimentatienormen versie 2014, p.8

De zorgcompensatie is een belangrijke wijziging in het *Rapport Alimentatienormen*, omdat op deze manier meer rekening wordt gehouden met het aandeel in de verzorging van de alimentatieplichtige. Expertgroep Alimentatienormen heeft als achterliggende gedachte dat wanneer de kinderen bij de alimentatieplichtige verblijven, de alimentatiegerechtigde voor die dagen niet in de behoefte van de kinderen hoeft te voorzien.⁵¹ De alimentatieplichtige betaalt zo geen alimentatie over de dagen dat het kind bij hem verblijft.

Ook sluit de zorgcompensatie beter aan bij de behoefte van de kinderen. Het percentage van de zorgkorting wordt op basis van de behoefte berekend. Bij de oude rekenmethode was het een vastgesteld bedrag van €5,00 per kind per dag en dat stond niet altijd in verhouding met de behoefte van het kind. Volgens de nieuwe rekenmethode wordt er op een reëlere manier rekening gehouden met het aandeel van de alimentatieplichtige in de verzorging van de kinderen.

4.2.3. Draagkracht- en behoeftetabel

Deze wijziging zorgt ervoor dat de berekening een benadering maakt van de lasten van de ouders, in plaats van een concrete vaststelling van deze lasten. Op deze manier kunnen er natuurlijk afwijkingen ontstaan met de werkelijke situatie. Wel is het met deze manier eenvoudiger een inschatting te maken van het te betalen alimentatiebedrag. Hiermee heeft Expertgroep Alimentatienormen gehoor gegeven aan de onder 3.1 genoemde wensen voor een nieuwe berekeningswijze, namelijk: meer duidelijkheid, grotere voorspelbaarheid en meer eenvoud door het aantal geschilpunten te reduceren.

Nog een opvallend punt aan deze wijziging is dat er wordt gesteld dat iedere ouder te allen tijde draagkracht heeft. Indien het inkomen lager is dan €1.250,00, wordt voor één kind van een minimumdraagkracht van €25,00 uitgegaan. Bij twee of meer kinderen wordt de minimumdraagkracht €50,00.⁵² Hoewel het rapport dit stelt, wordt het in de praktijk (zoals al eerder benoemd) niet uitgevoerd. Als een ouder zich in de bijstand bevindt, dan wordt dat gezien als geen inkomen en dus geen draagkracht. De wens onder 3.1 'Een minimumbijdrageverplichting' wordt in de praktijk niet altijd doorgevoerd.

4.2.4. Aanvaardbaarheidstoets

Het is aan de alimentatieplichtige om aan te tonen dat zijn draagkracht lager uitkomt, bijvoorbeeld doordat er sprake is van hogere werkelijke lasten. Dit is een belangrijke wijziging, omdat bij deze stap de forfaitaire bedragen worden vervangen door de werkelijke lasten.

Tussenconclusie

Hoewel de bepaling van het NBI en de financiële behoefte op dezelfde wijze geschiedt, dient het kindgebonden budget in mindering te worden gebracht op de financiële behoefte van de kinderen en niet op de draagkracht van de ouders.

De wijzigingen van de nieuwe rekenmethode zijn meer gericht op de situatie van de kinderen. De zorgkorting wordt namelijk nu ook berekend op basis van de behoefte van de kinderen.

⁵¹ Rapport Werkgroep Alimentatienormen versie 2014, p.16

⁵² Rapport Expertgroep Alimentatienormen, versie 2014, p.14

Tevens zie je dat de onder 3.1 genoemde wensen voor een nieuw systeem op verschillende fronten zijn doorgevoerd. Er is meer rechtvaardigheid gekomen door de wijziging van de omgangskosten naar de zorgkorting: de verzorging van de alimentatieplichtige wordt gewaardeerd en ook wordt de verzorging tijdens bijvoorbeeld vakanties in acht genomen. Door meer rechtvaardigheid zal tegelijkertijd het aantal geschilpunten verminderd worden.

De wijzigingen laten ook duidelijk zien dat het maatwerk bij sommige stappen van de berekening is vervangen door forfaitair vastgestelde bedragen. Doordat de lasten zijn benaderd met percentages van de draagkracht, is het eenvoudiger een inschatting te maken van het te betalen alimentatiebedrag. Ook hiermee is gehoor gegeven aan de wensen voor een nieuw systeem: meer duidelijkheid en grotere voorspelbaarheid van het systeem, waardoor er meer eenvoud ontstaat en het aantal geschilpunten wordt gereduceerd.

Het verouderde systeem was tevens toe aan modernisatie. De modernisering is terug te zien in het feit dat van beide ouders de draagkracht wordt berekend en er een minimumdraagkracht is doorgevoerd. Het stereotype gezin, waarin de moeder thuisblijft om de kinderen te verzorgen, komt tegenwoordig minder voor aangezien de moeder vaak ook een inkomen heeft.

Indien een beroep op de aanvaardbaarheidstoets door de rechter wordt aanvaard, is dat mijns inziens een berekening volgens de oude rekenmethode. Indien de alimentatieplichtige niet in staat is het gestelde alimentatiebedrag te betalen, kan hij zijn werkelijke lasten aanvoeren en wordt er aan de hand van die gegevens een berekening uitgevoerd. Hier worden de forfaitaire bedragen weer door de werkelijke bedragen vervangen.

Kortom

Overeenkomsten:

- De bepaling van het NBI van de ouders;
- De bepaling van de financiële behoefte van de kinderen.

Verschillen:

- De toepassing van het kindgebonden budget op de behoefte van de kinderen;
- Zorgkorting;
- De bepaling van de draagkracht ouders en vergelijking met de behoefte;
- De aanvaardbaarheidstoets.

HOOFDSTUK 5 DOSSIERONDERZOEK OUDE METHODE

In dit hoofdstuk worden de resultaten besproken die zijn verkregen uit het dossieronderzoek 'Oude Methode'. Bij de onderzoeksresultaten 'Oude Methode', is op de dossiers van de periode 1 januari 2011 tot 1 april 2013 de nieuwe rekenmethode toegepast. Voor de analyses van de oude methode wordt u verwezen naar de tabellen 'Analyse Oude Methode' (Tabel 6), 'Analyse Oude Methode, draagkracht alimentatieplichtige' (Tabel 7), 'Analyse Oude Methode, draagkracht alimentatiegerechtigde' (Tabel 8), 'Analyse Oude methode, Financiële behoefte kinderen (Tabel 9), 'Analyse Oude Methode, Kindgebonden budget (Tabel 10) en tot slot de tabel 'Analyse Oude Methode, Behoeft en zorgkorting (Tabel 11). Deze tabellen zijn in de bijlagen opgenomen in hoofdstuk 9. In de bijlagen zijn per dossier de berekeningen tezamen met de analyses toegevoegd.

In totaal zijn er met de oude rekenmethode 27 dossiers onderzocht. Van de onderzochte dossiers heeft Breton Advocaten voor 10 alimentatieplichtigen opgetreden en voor 17 alimentatiegerechtigden. Totaal zijn er 13 dossiers waarbij er met de berekening van de nieuwe rekenmethode een voordeel voor de cliënt van Breton Advocaten uitkomt, en 14 dossiers waarbij er met de berekening van de nieuwe rekenmethode een nadeel voor de cliënt van Breton Advocaten uitkomt. Van de 13 dossiers waarbij er sprake is van een voordeel, betreft het 7 keer de alimentatieplichtige en 6 keer de alimentatiegerechtigde. Van de 14 dossiers waarbij er sprake is van een nadeel, trad Breton Advocaten 11 keer op voor de cliënt als zijnde alimentatiegerechtigde en 3 keer voor de alimentatieplichtige.

In totaal zijn er 4 dossiers die volgens Breton Advocaten voor heropening in aanmerking komen. Met andere woorden, er zijn 4 dossiers waarbij Breton Advocaten het rendabel acht om een procedure herziening van kinderalimentatie te starten, omdat er sprake is van een positief verschil voor cliënt van meer dan €50,00 per maand.

Alimentatieplichtigen

Uit de resultaten is op te maken dat in de dossiers waarin het de cliënt van Breton Advocaten een voordeel betreft, 54% alimentatieplichtig is. En in de dossiers waarin het de cliënt van Breton Advocaten een nadeel betreft, is 21% alimentatieplichtig.

Een zeer opvallend resultaat is dat bij de te heropenen dossiers de cliënt van Breton Advocaten te allen tijde de alimentatieplichtige is, met een bruto-inkomen hoger dan €2.000,00 per maand. Dit resultaat is opvallend, omdat dit bevestigt dat het voordeel altijd aan de kant van de alimentatieplichtigen valt.

Het vermoeden van Breton Advocaten, dat ten gevolge van de nieuwe richtlijn en rekenmethode de draagkracht van de alimentatieplichtige lager uitkomt, waardoor de alimentatiegerechtigde minder alimentatie ontvangt, kan gedeeltelijk worden bevestigd. De draagkracht van de alimentatieplichtige komt inderdaad lager uit bij de dossiers waarin de alimentatieplichtige over een brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00 per maand beschikt. In de dossiers waarbij de alimentatieplichtige een brutomaandinkomen heeft van minder dan €2.000,00 komt de draagkracht hoger uit. Mijns inziens is dit een opmerkelijk resultaat. Wie minder draagkracht heeft, heeft volgens de nieuwe normen verhoudingsgewijs meer te besteden dan degene met een hogere draagkracht.

Alimentatiegerechtigden

Uit de resultaten is op te maken dat in de dossiers waarin het de cliënt van Breton Advocaten een voordeel betreft, 46% alimentatiegerechtigde is. En in de dossiers waarin het de cliënt van Breton Advocaten een nadeel betreft, 79% alimentatiegerechtigde is.

Indien het gaat om een positief verschil in de te ontvangen kinderalimentatie, wordt dit verschil door Breton Advocaten niet rendabel geacht om een procedure herziening kinderalimentatie te starten. Er zijn twee dossiers waar Breton Advocaten het rendabel zou achten om procedure te starten. De resultaten van deze dossiers zijn niet bruikbaar, aangezien er ten eerste rekening is gehouden met een behoefte die is gebaseerd op de werkelijke studielasten en kosten tot levensonderhoud. Ten tweede is het bij deze dossiers, gezien de leeftijd van het kind, de moeite niet waard om het dossier te heropenen.

De draagkracht van de alimentatiegerechtigde komt met de nieuwe rekenmethode te allen tijde hoger uit bij de dossiers van Breton Advocaten. Het grootste gedeelte van de alimentatiegerechtigden heeft geen draagkracht omdat ze zich in de bijstand bevinden of omdat hun inkomen onder de bijstandsnorm is. Van de dossiers waarvan de alimentatiegerechtigden wel draagkracht bezitten en deze in de oude rekenmethode ook bekend was, komt de draagkracht hoger uit, ongeacht of zij over een brutomaandinkomen hoger of lager dan €2.000,00 per maand beschikken.

Welke knelpunten in de alimentatienormen zijn verholpen door middel van de nieuwe rekenmethode?

In paragraaf 3.1 zijn de knelpunten weergegeven die Expertgroep Alimentatienormen in hun toelichting heeft benoemd. Met behulp van de onderzoeksresultaten kan worden aangegeven welke knelpunten zijn verholpen door middel van de nieuwe rekenmethode.

Tijdens het dossieronderzoek heb ik gezien dat er met de nieuwe rekenmethode prioriteit wordt gegeven aan de kinderalimentatie. Hierdoor komt de kinderalimentatie door middel van keuzes in het lastenpatroon niet meer op de laatste plaats terecht. Er wordt bij de nieuwe rekenmethode een benadering gemaakt van de lasten van de alimentatieplichtigen. Hierdoor worden onnodige en vermijdbare lasten niet in acht genomen. In hoofdstuk 6 'Dossieronderzoek Nieuwe Methode' wordt gewerkt met dossiers waarin de rechter de nieuwe rekenmethode toepast. Het knelpunt "kinderalimentatie komt vaak op de laatste plaats terecht" wordt daar verder behandeld.

Het aantal geschilpunten is door middel van de nieuwe alimentatienormen mijns inziens niet zozeer verminderd. De lasten worden op dit moment enkel benaderd door middel van forfaitaire bedragen. Dat kan botsen met de werkelijkheid, waardoor nieuwe geschillen kunnen ontstaan. De vraag is of geschillen verholpen kunnen worden door middel van nieuwe richtlijnen. Mede doordat rechtzoekenden weinig inzicht hebben in de berekening van kinderalimentatie, maakt dat het gevoelig is voor geschillen.

Het beperkte inzicht van rechtzoekenden op de berekening is tevens een ander knelpunt dat de Expertgroep Alimentatienormen benoemd. Aan de hand van de tabellen kan snel een inschatting worden gemaakt van het eigen aandeel van beide ouders in de kosten van hun kinderen. Ik ben van mening dat het voor een advocaat gemakkelijker is geworden om de elementen van de berekening van kinderalimentatie uit te leggen aan een cliënt, aangezien ze rekening houden met vastgestelde bedragen. Ik vind dat het knelpunt daarmee (zo goed

als) verholpen is, omdat daarmee het begrip op de alimentatienormen voor rechtzoekenden is vergroot.

Hoewel de berekening wel iets vereenvoudigd is door middel van de forfaitaire benadering, blijft het vaststellen van kinderalimentatie een ingewikkeld proces waardoor ik de stelling niet wil innemen dat het knelpunt volledig is verholpen. Het knelpunt ten aanzien van de vele potentiële geschilpunten is met de nieuwe alimentatienormen niet volledig weggenomen, omdat ik van mening ben dat nieuwe normen ook weer nieuwe geschilpunten met zich mee brengen. In hoofdstuk 6 'Dossieronderzoek Nieuwe Methode' wordt het knelpunt ten aanzien van de vele potentiële geschilpunten verder behandeld.

De gelijkwaardigheid in de behandeling van zaken is in acht genomen door het alimentatiebedrag enkel te baseren op de draagkracht van de ouders. Het samenwonen van ouders met een nieuwe partner wordt niet meegenomen in de berekening. Wat betreft co-ouderschap kan er bij de zorgkorting rekening gehouden worden met de verzorging door een hoger percentage aan zorgkorting toe te passen. Zoals in subparagraaf 1.6.2 'Dossieronderzoek' is opgenomen, zijn de dossiers in categorieën ouders onderverdeeld. Tijdens het dossieronderzoek zijn er geen verschillen op te merken ten aanzien van samenlevingsvormen van ouders. Uit het dossieronderzoek is daarom gebleken dat de nieuwe alimentatienormen op alle gezinssamenstellingen kunnen worden toegepast. Hierdoor is het knelpunt, ten aanzien van het gevaar voor ongelijke behandeling van gelijksoortige situaties, opgelost.

Over het knelpunt omtrent het gebrek aan draagkracht dat wordt afgewenteld op de verzorgende ouder kan het volgende worden gezegd: enerzijds zijn de problemen rondom dit knelpunt verminderd, omdat de zorgkorting van de alimentatieplichtige wordt benut om het tekort aan draagkracht zoveel mogelijk op te vangen.

Anderzijds zijn er bij het dossieronderzoek veel dossiers waarin sprake is van een alimentatieplichtige zonder draagkracht doordat deze zich in de bijstand bevindt. Hierdoor blijft de alimentatiegerechtigde nog steeds met de behoefte van de kinderen zitten. Het feit dat met de nieuwe rekenmethode de draagkracht van de alimentatiegerechtigden te allen tijde hoger uit komt, en die van de alimentatieplichtigen lager, laat duidelijk zien dat het probleem wellicht zelfs vergroot wordt. Daarmee wordt het tekort aan draagkracht nog altijd op de verzorgende ouder afgeschoven. In hoofdstuk 6 wordt dit knelpunt verder besproken.

Hoewel in het Rapport Alimentatienormen wordt gesproken van een minimum bijdrageverplichting die te allen tijde geldt, is tijdens het dossieronderzoek gebleken dat de rechter de draagkracht op nihil stelt indien de alimentatieplichtige of alimentatiegerechtigde een bijstandsuitkering ontvangt. Dit knelpunt is naar mijn mening dus niet opgelost. Een minimum bijdrageverplichting blijkt in de praktijk niet haalbaar.

Maatwerk wordt met behulp van de nieuwe normen nog minder waargemaakt. Expertgroep Alimentatienormen benoemt het volgende knelpunt: "Door forfaitaire bedragen en ficties aan de lastenkant, wordt de pretentie van maatwerk niet altijd waargemaakt"⁵³. Het moge

53 Toelichting voorstel richtlijn vereenvoudiging kinderalimentatie/co-ouderschap, concept november 2012, p. 4

duidelijk zijn dat er met de nieuwe normen juist rekening gehouden wordt met forfaitaire bedragen, waardoor logischerwijs dit knelpunt niet verholpen is.

Tussenconclusie

Welke voordelen of nadelen zijn er te ontdekken bij de nieuwe rekenmethode gebaseerd op de nieuwe richtlijnen van de Expertgroep Alimentatienormen van 1 april 2013 ten opzichte van de oude rekenmethode voor de alimentatieplichtige/alimentatiegerechtigde in de dossiers bij Breton Advocaten?

De nieuwe rekenmethode is in het voordeel voor de alimentatieplichtige in de dossiers van Breton Advocaten. Dit voordeel hangt samen met het inkomen van de alimentatieplichtige. Uit de onderzoeksresultaten kan worden geconcludeerd dat een alimentatieplichtige die een brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00 heeft, het voordeel treft. Het vermoeden van Breton Advocaten kan hiermee gedeeltelijk worden bevestigd. De draagkracht van de alimentatieplichtigen komt namelijk lager uit bij een brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00. De cliënten van Breton Advocaten die alimentatieplichtig zijn met een brutomaandinkomen hoger €2.000,00 profiteren het meest van de nieuwe alimentatienormen.

De nieuwe rekenmethode is in het nadeel voor de alimentatiegerechtigde in de dossiers van Breton Advocaten. Met de onderzoeksresultaten kan geconcludeerd worden dat de draagkracht van de alimentatiegerechtigde te allen tijde hoger uitkomt dan met de oude rekenmethode. Deze resultaten zijn ongeacht de hoogte van het brutomaandinkomen van de cliënten van Breton Advocaten. Daarnaast blijkt dat het tekort aan draagkracht (indien er sprake is van bijstand) ook nog eens op de alimentatiegerechtigden wordt afgeschoven en dat is ook weer in het nadeel van de alimentatiegerechtigden.

Veel voordelen zijn er niet voor de alimentatiegerechtigden sinds de komst van de nieuwe rekenmethode. De voordelen die wel genoemd kunnen worden, zijn: de lasten van de alimentatieplichtigen worden strenger beoordeeld, het begrip voor de alimentatienormen is vergroot en de gelijkwaardigheid in de behandeling van zaken wordt in acht genomen.

Niet al deze voordelen zijn enkel aan de alimentatiegerechtigden toe te rekenen, aangezien de alimentatieplichtigen net zo goed profiteren van een vergroot begrip op de alimentatienormen en van een gelijkwaardige behandeling van zaken.

Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat de hoogte van de behoefte van de kinderen gaat schommelen wanneer er sprake is van een netto besteedbaar gezinsinkomen van ongeveer €3.000,00 of hoger per maand. Deze schommelingen geven geen duidelijke richting, aangezien bijna de helft van deze dossiers op een lagere en de andere helft op een hogere behoefte uitkomt.

Omdat er geen duidelijke conclusie uit deze resultaten kan worden getrokken, is gekeken naar het kindgebonden budget en het inkomen van de alimentatiegerechtigde. Wat betreft de rol van kindgebonden budget kan gesteld worden dat dit geen invloed heeft op de bevoordeling of benadeling van de cliënt van Breton Advocaten. Deze conclusie komt voort uit het feit dat de onderzoeksresultaten geen eenduidig patroon laten zien ten aanzien van het aantal kinderen, de leeftijd van de kinderen en de hoogte van het kindgebonden budget.

Expertgroep Alimentatienormen heeft door middel van de nieuwe rekenmethode drie van de zeven benoemde knelpunten opgelost. Omdat door middel van de forfaitaire benadering gemakkelijker een inschatting te maken valt over de hoogte van het alimentatiebedrag, is de wens voor meer duidelijkheid en voorspelbaarheid in acht genomen door de Expertgroep

Alimentatienormen. Tevens is er prioriteit gegeven aan de kinderalimentatie en is het systeem toe te passen op alle soorten inkomen, vermogen en gezinssamenstellingen. Ook heeft de Expertgroep gehoor gegeven aan de wens voor meer rechtvaardigheid in de nieuwe rekenmethode, aangezien de draagkracht van beide ouders wordt beoordeeld. Daarnaast hebben ze de problemen rondom de gelijkwaardigheid in de behandeling van zaken (door de verschillende gezinssamenstellingen) opgelost.

De wens voor een nieuw stelsel die niet in de nieuwe normen is terug te vinden is: eenvoud, onder meer door reductie van het aantal geschilpunten. Hierdoor is automatisch niet voldaan aan de wens van een nieuwe rekenmethode met een hogere conflictbestendigheid. En tot slot, zoals al eerder aangegeven, is de wens voor een minimum bijdrageverplichting niet doorgevoerd. Daarmee is door de Expertgroep Alimentatienormen aan zeven van de tien wensen gehoor gegeven.

Hieronder worden de voor- en nadelen overzichtelijk weergegeven. Daarmee zijn meteen de verschillen tussen de oude rekenmethode en nieuwe rekenmethode in kaart gebracht die uit het dossieronderzoek naar voren komen voor zowel de alimentatieplichtige als alimentatiegerechtigde.

Voordelen alimentatieplichtigen

- Bij een brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00, betalen de alimentatieplichtigen met de nieuwe rekenmethode minder kinderalimentatie;
- Bij een brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00 resulteert de draagkracht van de alimentatieplichtigen lager dan met de oude rekenmethode;
- De zorgkorting die in de nieuwe rekenmethode wordt toegepast valt hoger uit dan de omgangskosten die met de oude rekenmethode werden toegepast;
- Het begrip op de alimentatienormen is voor de rechtzoekenden vergroot;
- De gelijkwaardigheid in de behandeling van zaken is in acht genomen.

Voordelen alimentatiegerechtigden

- De lasten van de alimentatieplichtigen worden strenger beoordeeld, daarmee wordt er prioriteit gegeven aan de kinderalimentatie;
- Het begrip op de alimentatienormen is voor de rechtzoekenden vergroot;
- De gelijkwaardigheid in de behandeling van zaken is in acht genomen.

Nadelen alimentatieplichtigen

- Indien de alimentatieplichtige een brutomaandinkomen heeft lager dan €2.000,00 wordt zijn draagkracht met toepassing van de nieuwe rekenmethode hoger;
- Het aantal geschilpunten is niet verminderd, aangezien nieuwe normen ook weer nieuwe geschilpunten met zich mee brengen.

Nadelen alimentatiegerechtigden

- Met toepassing van de nieuwe rekenmethode ontvangt de alimentatiegerechtigde een lager bedrag aan kinderalimentatie per maand;
- De draagkracht van de alimentatiegerechtigde komt met toepassing van de nieuwe rekenmethode altijd hoger uit;
- Het aantal geschilpunten is niet verminderd, aangezien nieuwe normen ook weer nieuwe geschilpunten met zich mee brengen;
- Het tekort aan draagkracht wordt nog steeds afgeschoven op de verzorgende ouder.

HOOFDSTUK 6 DOSSIERONDERZOEK NIEUWE METHODE

In dit hoofdstuk worden de resultaten besproken die zijn verkregen uit het dossieronderzoek 'Nieuwe Methode'. Bij de onderzoeksresultaten 'Nieuwe Methode', is op de dossiers van de periode 1 april 2013 tot 31 december 2014 de oude rekenmethode toegepast. Voor de analyses van de nieuwe methode wordt u verwezen naar de tabel 'Analyse Nieuwe Methode' (Tabel 12) en de tabel 'Analyse Nieuwe Methode, draagkracht alimentatieplichtige' (Tabel 13) en Analyse Nieuwe Methode, draagkracht alimentatiegerechtigde' (Tabel 14). De tabellen zijn in de bijlagen opgenomen in hoofdstuk 9. In de bijlagen zijn per dossier de berekeningen tezamen met de analyses toegevoegd.

In totaal zijn er met de nieuwe rekenmethode 20 dossiers onderzocht. Van de onderzochte dossiers heeft Breton Advocaten voor 7 alimentatieplichtigen opgetreden en voor 13 alimentatiegerechtigden. Totaal zijn er 14 dossiers waarbij er met de berekening van de nieuwe rekenmethode een voordeel voor de cliënt van Breton Advocaten uitkomt en 6 dossiers waarbij er met de berekening van de nieuwe rekenmethode een nadeel voor de cliënt van Breton Advocaten uitkomt. Van de 14 dossiers waarbij er sprake is van een voordeel voor de cliënt van Breton Advocaten, betreft het 11 keer de alimentatiegerechtigde en 3 keer de alimentatieplichtige. Van de 6 dossiers waarbij er sprake is van een nadeel, trad Breton Advocaten 4 keer op voor de cliënt als zijnde alimentatieplichtige en 2 keer voor de alimentatiegerechtigde.

Alimentatieplichtigen

Van de 7 alimentatieplichtigen worden er met toepassing van de oude rekenmethode 4 benadeeld en vallen er 3 in het voordeel. Opvallend is dat van de 4 benadeelde, er 3 cliënten zijn met een brutomaandinkomen van €2.000,00 of hoger. De 3 cliënten waarbij het een voordeel betreft, hebben allemaal een brutomaandinkomen van €2.000,00 of minder. Dit is opvallend omdat deze uitkomsten een bevestiging geven van de resultaten van het dossieronderzoek 'Oude Methode'. Bij 2 dossiers had dit te maken met de minimumdraagkracht die met de nieuwe rekenmethode was vastgesteld, terwijl er volgens de oude rekenmethode geen draagkracht was.

Ook kunnen de bevindingen van de draagkracht van de alimentatieplichtigen worden bevestigd. Er waren 4 alimentatieplichtigen met een brutomaandinkomen lager dan €2.000,00, waarvan er 3 een lagere draagkracht kregen met toepassing van de oude rekenmethode. Van de 3 alimentatieplichtigen met een hoger brutomaandinkomen dan €2.000,00 waren 2 alimentatieplichtigen waarvan de draagkracht met de oude rekenmethode hoger uitviel.

Alimentatiegerechtigden

Omdat met dit deel van het dossieronderzoek het voordeel juist de alimentatiegerechtigde betreft, kan worden gesteld dat de resultaten, en daarmee de tussenconclusie van hoofdstuk 5, kunnen worden bevestigd. Als de oude rekenmethode wordt toegepast op de dossiers van de nieuwe rekenmethode, resulteert dit in een hoger bedrag aan te ontvangen kinderalimentatie voor de cliënt van Breton Advocaten.

Aangezien van de 13 alimentatiegerechtigde, 11 cliënten niet over draagkracht beschikken en/of zich in de bijstand bevinden, kan er over de draagkracht geen uitspraak worden gedaan. Enerzijds zou je kunnen stellen dat theoretisch gezien de draagkracht van hen lager moet

uitkomen, omdat in de nieuwe rekenmethode in het rapport van een minimumdraagkracht wordt uitgegaan. Dit zou bevestiging geven aan het dossieronderzoek 'Oude Methode'. Anderzijds blijft de draagkracht hetzelfde, omdat de praktijk nog steeds uitgaat van nihil draagkracht bij een inkomen vanuit een bijstandsuitkering.

Welke knelpunten in de alimentatienormen van de oude methode zijn verholpen door middel van de nieuwe rekenmethode?

In het onderstaande wordt bekeken of de resultaten vanuit het dossieronderzoek 'Nieuwe Methode' de meningen rondom het verhelpen van de knelpunten bekrachtigen. Niet alle knelpunten worden hieronder besproken. Op sommige knelpunten is middels dossieronderzoek 'Oude Methode' al voldoende bevestiging gegeven of deze wel of niet verholpen zijn.

Tijdens dit dossieronderzoek heb ik in de dossiers uitspraken van de rechter en berekeningen van de alimentatie met de nieuwe rekenmethode bekeken. Ik heb gezien dat er met de nieuwe rekenmethode prioriteit wordt gegeven aan de kinderalimentatie. De individueel gemaakte keuzes ten aanzien van de lasten worden strenger beoordeeld voordat daar rekening mee wordt gehouden in de berekening van kinderalimentatie.

Als de alimentatieplichtigen beroep wilden doen op de aanvaardbaarheidstoets werd dit in veel gevallen door de rechter afgewezen. Enkel als de schulden niet verwijtbaar en/of vermijdbaar zijn, kan de rechter een aanvaardbaarheidstoets toewijzen zodat de werkelijke lasten in acht worden genomen. Naar mijn mening is het knelpunt daarmee verholpen.

Zoals in hoofdstuk 5 'Dossieronderzoek Oude Methode' al is benoemd, is het aantal geschilpunten door middel van de nieuwe alimentatienormen niet zozeer verminderd. In de dossiers is terug te zien dat ouders ook met de nieuwe methode onenigheid hebben over het te betalen alimentatiebedrag.

Aangezien de berekende lasten niet altijd met de werkelijkheid overeenkomen, is de alimentatieplichtige het niet altijd eens met het bedrag aan te betalen alimentatie. Uiteraard kunnen de benaderde lasten ook hoger uitvallen dan de werkelijke lasten, en dan zal er vanaf de kant van de alimentatiegerechtigde ontevredenheid bestaan over het te ontvangen alimentatiebedrag.

Mijn mening dat de nieuwe normen ook weer nieuwe geschilpunten met zich mee brengen wordt hiermee bevestigd. Dossieronderzoek 'Nieuwe Methode' bevestigt het standpunt dat het knelpunt rondom de vele potentiële geschilpunten niet is verholpen. Het dossieronderzoek bevestigt daarmee alle onderzoeksresultaten uit hoofdstuk 5.

Het feit dat de alimentatiegerechtigden hogere draagkracht hebben en met de nieuwe alimentatienormen minder alimentatie ontvangen, geeft aan dat ook een groter deel van de kosten van de kinderen naar de kant van de alimentatiegerechtigden worden afgeschoven. Mede door het feit dat de draagkracht van de alimentatieplichtigen lager uitkomt, vergroot dat de kans op een tekort aan draagkracht aan de kant van de alimentatieplichtigen. Het knelpunt is naar mijn mening niet verholpen, maar juist vergroot.

Tussenconclusie

Het onderzoek 'Nieuwe Methode' bevestigt de resultaten zoals weergegeven in hoofdstuk 5:

- In het dossieronderzoek 'Oude Methode' hadden de alimentatieplichtige met een brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00 het voordeel. In het onderzoek 'Nieuwe Methode' zijn van de 4 benadeelde alimentatieplichtigen, 3 alimentatieplichtigen met een

- brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00. Met de oude rekenmethode betalen de alimentatieplichtigen, met een brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00, meer kinderalimentatie;
- De draagkracht van de alimentatieplichtigen, met een brutomaandinkomen lager dan €2.000,00, komt na toepassing van de oude rekenmethode lager uit en met de nieuwe rekenmethode hoger;
 - In het dossieronderzoek 'Nieuwe Methode' ontvangen de alimentatiegerechtigden na toepassing van de oude rekenmethode meer kinderalimentatie van de alimentatieplichtigen;
 - Theoretisch gezien komt de draagkracht van de alimentatiegerechtigde met de toepassing van de oude rekenmethode lager uit, omdat er dan geen rekening met de minimumdraagkracht wordt gehouden;
 - De nieuwe rekenmethode geeft prioriteit aan de kinderalimentatie;
 - Het knelpunt betreffende de vele potentiële geschilpunten is middels de nieuwe rekenmethode niet verholpen;
 - Het gebrek aan draagkracht wordt met de nieuwe rekenmethode nog steeds op de verzorgende ouder afgewenteld.

Na alle dossiers te hebben behandeld uit het onderzoek 'Oude Methode' en 'Nieuwe Methode' kan er antwoord worden gegeven op de deelvraag: "Waarom zijn de veranderingen betreffende de nieuwe rekenmethode voor de kinderalimentatie wel of niet een vereenvoudiging voor de dossiers bij Breton Advocaten?".

Enerzijds is het een vereenvoudiging voor de dossiers van Breton Advocaten, omdat Breton Advocaten aan de hand van de tabellen snel een inschatting kan maken van het eigen aandeel van ouders in de kosten van hun kinderen.

Anderzijds is het systeem niet zozeer vereenvoudigd omdat indien de procedure gevorderd is, er nog altijd aanspraak gemaakt kan worden op de aanvaardbaarheidstoets. Voordat aanspraak gemaakt wordt op de aanvaardbaarheidstoets, moet de advocaat de werkelijke lasten kunnen overleggen en aantonen dat de benadering van deze lasten een onaanvaardbare situatie oplevert. Hierdoor komt het maatwerk, waar met de oude rekenmethode al mee werd gerekend, weer terug.

Hoewel Expertgroep Alimentatienormen er niet in is geslaagd om alle knelpunten weg te nemen, hebben zij wel aan zeven van de tien wensen gehoor gegeven met de invoer van de nieuwe normen. Een belangrijk knelpunt dat is weggenomen is "Het draagvlak wordt mogelijk aangetast, doordat de rechtzoekenden een beperkt begrip op het systeem hebben". Het verhelpen van dit knelpunt maakt dat de rekenmethode is vereenvoudigd. Omdat het begrip op de alimentatienormen voor de rechtzoekenden is vergroot, ben ik van mening dat het systeem in zijn algemeenheid wel vereenvoudigd is voor de advocaten, rechters en de rechtzoekenden. Het is voor de advocaten van Breton Advocaten gemakkelijker geworden om de berekening uit te leggen of toe te lichten aan hun cliënten. Als we puur naar de dossiers van Breton Advocaten kijken kan ik het volgende zeggen over de vereenvoudiging van de rekenmethode:

Breton Advocaten behandelt verhoudingsgewijs veel zaken voor cliënten die een inkomen hebben lager dan het bijstandsniveau en/of een inkomen genieten vanuit een bijstandsuitkering. Van de 47 onderzochte dossiers had Breton Advocaten 22 cliënten die geen draagkracht hadden omdat er sprake is van een inkomen op of onder bijstandsniveau. Dit is 47% van de onderzochte dossiers. In de berekening van de draagkracht wordt rekening gehouden met het feit dat de alimentatieplichtige zichzelf moet kunnen onderhouden.

Aangezien bijna de helft van de onderzochte dossiers betrekking had op cliënten zonder draagkracht, is er met de komst van de nieuwe rekenmethode vermoedelijk niet veel veranderd. In de praktijk blijkt nog steeds dat wanneer een cliënt in de bijstand zit, of zijn of haar inkomen lager ligt dan het bijstandsniveau, er geen draagkracht overblijft om een bijdrage in de kosten van levensonderhoud van de kinderen te leveren. Er hoeft dan geen berekening van het eigen aandeel in de kosten van de kinderen gemaakt te worden. In dit opzicht is er voor een groot deel van de dossiers bij Breton Advocaten geen sprake van een vereenvoudiging door de nieuwe rekenmethode voor kinderalimentatie.

HOOFDSTUK 7 CONCLUSIE

Op basis van de onderzoeksresultaten wordt in dit hoofdstuk de conclusie beschreven. Ten eerste wordt de centrale vraag beantwoord. Vervolgens worden vanuit de conclusies aanbevelingen aan Breton Advocaten gedaan. Deze aanbevelingen hebben betrekking op het eventueel heropenen van afgesloten dossiers en op het wel of niet bedingen van een uitzonderingssituatie bij de rechter. Tot slot komt er een evaluatie van het onderzoek aan bod.

7.1 Beantwoording van de centrale vraag

In het oude systeem waren er volgens de Expertgroep Alimentatienormen veel knelpunten die zorgden dat het stelsel een hoge gevoeligheid had voor conflicten en geschilpunten. De oude rekenmethode is ingewikkeld, waardoor de alimentatieplichtigen en alimentatiegerechtigden nauwelijks inzicht hadden over de totstandkoming van het alimentatiebedrag. Ook was de oude rekenmethode toe aan modernisering, omdat er gevaar dreigde te ontstaan dat soortgelijke zaken niet of minder gelijk werden behandeld. Expertgroep Alimentatienormen heeft daarom veranderingen in het alimentatiestelsel aangebracht. De nieuwe rekenmethode kan andere uitkomsten geven dan de oude rekenmethode. Omdat Breton Advocaten wil weten wat deze verschillen precies zijn is er een literatuuronderzoek en een dossieronderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn in totaal 47 dossiers onderzocht uit de periode van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014. Daarbij zijn beide rekenmethoden op de dossiers toegepast en met elkaar vergeleken. Naar aanleiding van de verkregen resultaten uit het onderzoek, worden in dit hoofdstuk de conclusies geformuleerd. De conclusies zijn tot stand gekomen door middel van de resultaten op de deelvragen. De uitwerkingen van de deelvragen helpen om antwoord te geven op de centrale vraag:

"Welke verbeteringen en/of verslechtingen op het gebied van kinderalimentatie treden, voor de alimentatieplichtige of alimentatiegerechtigde, op in de dossiers van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014 bij Breton Advocaten naar aanleiding van de nieuwe alimentatienormen?"

Bij de berekening van kinderalimentatie staan in het rapport van de Expertgroep Alimentatienormen twee belangrijke componenten genoemd. Aan de hand van de draagkracht van de alimentatieplichtige en de financiële behoefte van het kind/de kinderen wordt de alimentatie vastgesteld. Door een aantal lasten forfaitair vast te stellen heeft de Expertgroep Alimentatienormen de berekening voor de kinderalimentatie willen vereenvoudigen.

Hoewel de bepaling van het NBI en de financiële behoefte op dezelfde wijze geschiedt, dient het kindgebonden budget in mindering te worden gebracht op de financiële behoefte van de kinderen en niet op de draagkracht van de ouders. De wijzigingen zijn gericht op de situatie van de kinderen. De zorgkorting wordt namelijk nu ook berekend op basis van de behoefte van de kinderen. Omdat het maatwerk in het nieuwe systeem is vervangen door percentages die een benadering maken van de draagkracht, is het eenvoudiger een inschatting te maken van het te betalen alimentatiebedrag. Door de aanwezigheid van de aanvaardbaarheidstoets, wordt de alimentatieplichtige in de gelegenheid gesteld om aan te tonen dat zijn draagkracht niet toereikend is voor het gestelde alimentatiebedrag. Indien een beroep op de aanvaardbaarheidstoets slaagt, wordt in mijn ogen de oude rekenmethode gevolgd, omdat in plaats van de forfaitaire bedragen nu de werkelijke bedragen in acht worden genomen.

Alimentatieplichtige

In het onderzoek is naar voren gekomen dat in de dossiers van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014 bij Breton Advocaten, naar aanleiding van de nieuwe rekenmethode, vooral voor de financiële situatie van de alimentatieplichtige met een brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00 voordelen ontstaan.

De nieuwe rekenmethode is in het voordeel voor de alimentatieplichtige in de dossiers van Breton Advocaten, waardoor het vermoeden van Breton Advocaten gedeeltelijk kan worden bevestigd. De cliënten die alimentatieplichtig zijn met een brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00 profiteren het meest van de nieuwe alimentatienormen.

Indien de draagkracht van de alimentatieplichtigen lager uitkomt, beschikken deze cliënten te allen tijde over een brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00. Tevens brengen de nieuwe normen met zich mee dat sommige knelpunten zijn opgelost, waardoor er een verbetering voor de alimentatieplichtigen optreedt. Het begrip op de alimentatienormen is voor de rechtzoekenden vergroot, hiermee wordt de totstandkoming van het te betalen alimentatiebedrag voor de alimentatieplichtigen verhelderd. Ook heeft de Expertgroep Alimentatienormen door middel van de nieuwe normen meer gelijkwaardigheid gebracht in de behandeling van zaken.

Eenzijds is er een verslechtering te ontdekken voor de alimentatieplichtigen: indien zij over een brutomaandinkomen lager dan €2.000,00 beschikken, komt hun draagkracht met de nieuwe alimentatienormen hoger uit. Anderzijds is deze verslechtering niet per se in het nadeel van de alimentatieplichtigen. Ook in de dossiers waarin met de nieuwe rekenmethode de draagkracht van de alimentatieplichtigen hoger komt te liggen, zijn er gevallen waarin er sprake is van een lager bedrag aan te betalen alimentatie per maand. Omdat het te betalen alimentatiebedrag (en niet de draagkracht) uiteindelijk de financiële situatie van de alimentatieplichtige beïnvloedt, betekent dit al met al dat er voor de financiële situatie van de alimentatieplichtigen een verbetering optreedt.

Een ander nadeel valt te ontdekken in het feit dat het de Expertgroep Alimentatienormen niet is gelukt om het aantal geschilpunten te verminderen. De lasten van de alimentatieplichtigen worden nu met forfaitaire bedragen benaderd, de nieuwe normen brengen dus ook weer nieuwe geschilpunten met zich mee.

Over de zorgkorting kan worden geconcludeerd dat in de nieuwe rekenmethode de verzorging van de kinderen door de alimentatieplichtige met een hoger bedrag wordt gewaardeerd dan in de oude rekenmethode. Indien er sprake is van een omgangsregeling dan is dit bijna altijd de regeling dat de kinderen om het weekend bij de alimentatieplichtige verblijven. Deze situatie wordt met een zorgkorting van 15% gewaardeerd en dat geeft een hogere vergoeding dan de €5,00 per kind per dag. Daaruit kan de conclusie worden getrokken dat de zorgkorting in de nieuwe rekenmethode voor de financiële situatie van de alimentatieplichtige een verbetering oplevert ten opzichte van de omgangskosten die in de oude rekenmethode werden berekend.

Een ander verschil tussen de oude en de nieuwe rekenmethode is de mogelijkheid tot beroep op de aanvaardbaarheidstoets. Er kan gesteld worden dat de kans op het toewijzen van de aanvaardbaarheidstoets klein is en dat de alimentatieplichtigen daar geen verbetering van zullen merken in hun financiële situatie. Maar er kan daartegen worden aangevoerd dat deze mogelijkheid wel bestaat voor de alimentatieplichtigen en dat in de gevallen dat deze wordt

toegewezen dat zeker in het voordeel van de alimentatieplichtigen zal zijn. Een alimentatieplichtige kan in eerste instantie nooit beroep op een aanvaardbaarheidstoets doen, als blijkt dat zijn daadwerkelijke lasten niet hoger liggen dan zijn forfaitaire lasten. Het bestaan van de aanvaardbaarheidstoets is dus ook in het voordeel van de financiële situatie van de alimentatieplichtigen. Er wordt alleen maar aanspraak op gemaakt indien er schulden aanwezig zijn die met de forfaitaire lasten niet in acht zijn genomen, waarmee de draagkracht (en dus de uiteindelijke bijdrage in de kosten van levensonderhoud van de kinderen) lager zal uitkomen.

Dit betekent dat er in de dossiers van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014 bij Breton Advocaten vooral verbeteringen optreden voor de alimentatieplichtigen, op het gebied van kinderalimentatie ten gevolge van de nieuwe alimentatienormen.

Alimentatiegerechtigde

De resultaten van het dossieronderzoek geven duidelijk aan dat er met de nieuwe rekenmethode in de dossiers van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014 bij Breton Advocaten, voor de financiële situatie van de alimentatiegerechtigde vooral nadelen ontstaan.

Het enige voordeel dat met de nieuwe normen voor de alimentatiegerechtigden is te ontdekken, is dat sommige knelpunten van de oude rekenmethode zijn opgelost. De belangrijkste is dat de lasten van de alimentatieplichtigen strenger worden beoordeeld. Dit is in het voordeel van de alimentatiegerechtigden, omdat onnodige lasten niet worden meegenomen in de berekening van kinderalimentatie. Dit vergroot de kans op het ontvangen van een hoger bedrag aan kinderalimentatie, en dat kan ook weer een verbetering opleveren ten aanzien van de financiële situatie van de alimentatiegerechtigde.

In het onderzoek 'Oude Methode', waarbij de nieuwe rekenmethode wordt toegepast op de dossiers waarin met de oude rekenmethode is gerekend, zijn er 14 dossiers waarin het een nadeel voor de cliënt van Breton Advocaten betreft. Daarvan is maar liefst 79% van de cliënten alimentatiegerechtigde. Het dossieronderzoek 'Nieuwe Methode', waarbij de oude rekenmethode wordt toegepast op de dossiers waarin met de nieuwe methode is gerekend, bevestigt dit resultaat. In dat onderzoek waren van de dossiers waarin het een voordeel betreft, 79% cliënten alimentatiegerechtigde.

Voorop het gebied van de draagkracht van de alimentatiegerechtigde is er sprake van een verslechtering. De draagkracht van de cliënten van Breton Advocaten komt in 100% van die dossiers hoger uit.

Met de nieuwe normen is er nog een nadeel voor de alimentatiegerechtigden: het tekort aan draagkracht om in de behoefte van de kinderen te voorzien, wordt nog altijd afgeschoven op de alimentatiegerechtigden. Omdat de draagkracht van de alimentatieplichtigen juist lager uitkomt, vergroot dat de kans op een tekort aan draagkracht dat door de alimentatiegerechtigden moet worden opgevangen. Dit betekent dat de nieuwe normen een verslechtering van de financiële situatie van de alimentatiegerechtigden veroorzaken.

Er kan gesteld worden dat aan de alimentatiegerechtigde wel alle bijdragen en toeslagen van de overheid worden uitgekeerd. Dat levert een verbetering van de financiële situatie voor de alimentatiegerechtigde op. Maar uit de resultaten van het dossieronderzoek 'Oude Methode' blijkt dat daar niet altijd sprake van is. Het kindgebonden budget wordt in de nieuwe rekenmethode anders toegepast dan in het oude systeem. In het dossieronderzoek is het kindgebonden budget bekeken en onderzocht in hoeverre dit invloed had op de behoefte van

de kinderen, en dus het eigen aandeel van de ouders. De resultaten zijn zeer gevarieerd, waardoor gesteld kan worden dat het kindgebonden budget geen verbetering of verslechtering oplevert voor de financiële situatie van de cliënten van Breton Advocaten.

Naar aanleiding van het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat ten gevolge van de nieuwe alimentatienormen er, in de dossiers van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014 bij Breton Advocaten, vooral verslechtingen aan de kant van de alimentatiegerechtigden optreden.

De draagkracht van cliënten in de bijstand

47% van de onderzochte dossiers betreft een cliënt waarbij er sprake is van een bijstandsuitkering of een inkomen lager dan bijstandsniveau. Voor deze cliënten wordt in de nieuwe rekenmethode de draagkracht op dezelfde manier behandeld als de oude rekenmethode, waardoor er geen sprake is van een verbetering of verslechting op het gebied van hun draagkracht bij de berekening van kinderalimentatie in de dossiers van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014 bij Breton Advocaten.

7.2 Aanbevelingen

Het wordt Breton Advocaten aanbevolen om de cliënten uit de dossiers met nummer 20130071, 20120844, 20111640 en 20120733 te benaderen en op de hoogte te stellen van de nieuwe alimentatienormen. Daarbij wordt Breton Advocaten aanbevolen om deze cliënten op de hoogte te brengen van het voordeel dat de nieuwe normen voor kinderalimentatie voor hen met zich mee brengt.

Breton Advocaten kan tezamen met cliënt de afweging maken om tot heropening van het dossier over te gaan en een procedure herziening kinderalimentatie te starten. Zoals in de conclusie besproken, betreffen al deze dossiers een alimentatieplichtige met een brutomaandinkomen van €2.000,00 of hoger. Dit betekent dat het commerciële belang van Breton Advocaten is gediend, omdat er kans is op nieuwe procedures waarbij de cliënten zonder toevoeging procederen.

Zoals in de doelstelling besproken, zouden de onderzoeksresultaten mogelijk in lopende zaken kunnen dienen als grond om een uitzonderingssituatie te bedingen tijdens de zitting. Uit het onderzoek is echter gebleken dat het een te specifieke groep betreft waarbij er sprake is van een voordeel, namelijk de alimentatieplichtigen waarbij het brutomaandinkomen hoger dan €2.000,00 ligt. Omdat het hier zo'n specifieke groep betreft, is het te casuïstiek waardoor het niet mogelijk is een algemene uitzonderingssituatie te bedingen voor alle alimentatieplichtigen.

Ook bevestigt het onderzoek dat de alimentatiegerechtigden door de nieuwe rekenmethode worden benadeeld. De alimentatiegerechtigden ondervinden deze benadeling vooral in hun draagkracht. Deze benadeling is niet groot genoeg om met succes een uitzonderingssituatie te bedingen bij de rechter. Naar aanleiding van het bovenstaande wordt het Breton Advocaten afgeraden om een uitzonderingssituatie op te nemen in een procedure.

7.3 Evaluatie van het onderzoek

Aangezien alle dossiers met betrekking tot kinderalimentatie uit de periode 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014 zijn onderzocht, is de kwaliteit van het onderzoek voldoende gewaarborgd. Verhoudingsgewijs zijn er genoeg dossiers onderzocht om een betrouwbaar antwoord te kunnen geven op de deelvragen en om daarmee de centrale vraag te beantwoorden. De veranderingen in de methode van de berekening van kinderalimentatie zijn in dit rapport overzichtelijk weergegeven doordat de overeenkomsten en verschillen tussen beide methoden in kaart zijn gebracht. De veranderingen die in kaart zijn gebracht bevestigen gedeeltelijk het vermoeden dat bij Breton Advocaten bestaat omtrent de draagkracht van de alimentatieplichtige, waardoor gesteld kan worden dat het doel van het onderzoek is behaald.

Het meest tevreden ben ik met de onderzoeksresultaten van het dossieronderzoek. Vanuit de onderzoeksresultaten zijn namelijk aanbevelingen tot stand gekomen ten aanzien van een praktische invulling van de nieuwe normen, die ook het commercieel belang van de opdrachtgever kunnen dienen. In de aanbevelingen wordt geadviseerd om cliënten uit vier afgesloten dossiers te benaderen voor heropening van het dossier. Het dossieronderzoek zou ik dan ook in een volgend onderzoek precies hetzelfde aanpakken.

Ik had het meeste moeite met de totstandkoming van hoofdstuk 3 van het onderzoek. Omdat de nieuwe alimentatienormen juist zo actueel zijn, is er over het oude stelsel (buiten het *Rapport Alimentatienormen 2011* enz.) zeer weinig literatuur terug te vinden. Eenmaal verder in het onderzoek gevorderd, werd de oude rekenmethode met behulp van het rekenprogramma INA.online steeds duidelijker. Wellicht was het handig geweest wanneer de oude rekenmethode van tevoren met de opdrachtgever was besproken.

HOOFDSTUK 8 LITERATUURLIJST

BOEKEN

- **Koens 2008**
Mr. M.J.C. Koens, *Kind en scheiding. Monografieën (echt)scheidingsrecht*, Den Haag: SDU uitgevers 2008.
- **Koens en Vonken**
Mr. M.J.C. Koens, mr. A.P.M.J. Vonken, *Personen- en familierecht. Tekst & Commentaar*, Deventer: Kluwer 2010
- **Nieuwenhuis, Stolker en Valk**
J.H. Nieuwenhuis, C.J.J.M. Stolker, W.L. Valk, *Burgerlijk Wetboek, boeken 1,2,3,4 en 5, Tekst en Commentaar*, Deventer: Kluwer 2013
- **Wortmann en Duijvendijk-Brand**
Prof. mr. S.F.M. Wortmann, mr. J. van Duijvendijk-Brand, *Compendium Personen-en familierecht*. Deventer: Kluwer 2012

DIGITALE BRONNEN

- 'Expertgroep Alimentatienormen', rechtspraak.nl (zoek op *Expertgroep Alimentatienormen*)
- 'Cijfers', nji.nl (zoek op *cijfers echtscheiding*)
- 'Draagkracht', *Tremanormen* tremanormen.nl (zoek op *draagkracht*)
- 'Hoeveel huwelijken eindigen in een echtscheiding?', cbs.nl (zoek op *aantal echtscheidingen*)
- 'Kindgebonden budget', Rijksoverheid.nl (zoek op *Kindgebonden budget*)
- M.L.C.C. De Bruijn-Lückers 'Kinderalimentatie - berekening', SDU, 10 september 2014, sdumemoplus.nl (zoek op: *personen- en familierecht, alimentatie*)
- 'Nieuwe berekening kinderalimentatie vastgesteld', *Tremanormen* 09 maart 2013 tremanormen.nl, (zoek op *kinderalimentatie*)
- 'Nieuwe normen berekening kinderalimentatie', *Rechtspraak* 20 november 2012 rechtspraak.nl (zoek op *kinderalimentatie*)
- 'Wettelijke onderhoudsverplichting heeft voorrang op morele verplichting', *Nederlands Juristenblad* 12 mei 2014, njb.nl (zoek op: *voorrang wettelijke onderhoudsverplichting*)

JURISPRUDENTIE

- Hof Arnhem-Leeuwarden, 30 januari 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:626.
- Hof 's-Hertogenbosch, 07 augustus 2014, ECLI:NL:GHSHE:2014:2668.
- Hof Arnhem-Leeuwarden, 09 september 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:7083.

RAPPORTEN

Rapport Expertgroep Alimentatienormen

- *Rapport Alimentatienormen, versie 2014 (versie 1 en 2).*
- *Rapport Alimentatienormen, versie 2012 (versie 1, 2 en 3).*
- *Rapport Alimentatienormen, versie 2010.*
- *Bijlage 2014 (eerste helft) bij het rapport van de Werkgroep Alimentatienormen (Bijlage januari 2014 behorende bij het Rapport Alimentatienormen).*
- *Bijlage 2014 (tweede helft) bij het rapport van de Werkgroep Alimentatienormen (Bijlage juli 2014 behorende bij het Rapport Alimentatienormen).*
- *Bijlage 2012 (tweede helft) bij het rapport van de Werkgroep Alimentatienormen (Bijlage juli 2012 behorende bij het Rapport Alimentatienormen).*

Toelichting voorstel richtlijn vereenvoudiging kinderalimentatie/coouderschap

- Concept november 2012.

TIJDSCHRIFTARTIKELEN

- **Van der Vegt-Boshouwers & Van Coolwijk**
Mr. C.F.L.A. van der Vegt-Boshouwers en mr. R. van Coolwijk, 'Uitleg van de nieuwe richtlijn kinderalimentatie en signalering van de (eerste) knelpunten. Tijdschrift Relatierecht en Praktijk 2013-2, p. 59-62.

WET- EN REGELGEVING

- **Burgerlijk Wetboek**
Artikel 1:395a

HOOFDSTUK 9 BIJLAGEN

Inhoud Bijlagen

Tabel 1 *Punten per kind 2014-2*

Tabel 2 *Eigen aandeel kosten van kinderen 2014-2 (maandbedragen)*

Tabel 3 *Eigen aandeel kosten van kinderen 2014-2 (maandbedragen)*

Tabel 4 *Punten per kind 2012-2*

Tabel 5 *Eigen aandeel kosten van kinderen 2012-2 (maandbedragen)*

Legenda bij Tabel 6 en verder

Tabel 6 *Analyse Oude Methode*

Tabel 7 *Analyse Oude Methode, Draagkracht Alimentatieplichtige*

Tabel 8 *Analyse Oude Methode, Draagkracht Alimentatiegerechtigde*

Tabel 9 *Analyse Oude Methode, Financiële behoefte kinderen*

Tabel 10 *Analyse Oude Methode, Kindgebonden budget*

Tabel 11 *Analyse Oude Methode, Behoeft en zorgkorting*

Tabel 12 *Analyse Nieuwe Methode*

Tabel 13 *Analyse Nieuwe Methode, draagkracht Alimentatieplichtige*

Tabel 14 *Analyse Nieuwe Methode, draagkracht Alimentatiegerechtigde*

Berekeningen per dossier bij onderzoek 'Oude Methode'

Aantekeningen per dossier bij onderzoek 'Oude Methode'

Berekeningen per dossier bij onderzoek 'Nieuwe Methode'

Aantekeningen per dossier bij onderzoek 'Nieuwe Methode'